

Bruksela, 12 kwietnia 2023 r.
(OR. en)

8231/23

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0093(COD)

COPEN 109
JAI 432
CODEC 589

WNIOSEK

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	5 kwietnia 2023 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2023) 185 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY dotyczącego przekazywania postępowania w sprawach karnych

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2023) 185 final.

Zał.: COM(2023) 185 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 5.4.2023 r.
COM(2023) 185 final

2023/0093 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

dotyczące przekazywania postępowania w sprawach karnych

{SWD(2023) 77 final} - {SWD(2023) 78 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Wraz ze wzrostem przestępczości transgranicznej wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych w UE w coraz częściej mierzy się z sytuacjami, w których jurysdykcję w zakresie ścigania w tej samej sprawie sprawuje kilka państw członkowskich. Na przykład przygotowanie przestępstwa może mieć miejsce w jednym państwie członkowskim, natomiast jego popełnienie – w innym; sprawcy mogą zostać aresztowani w trzecim państwie członkowskim, a mienie pochodzące z przestępstwa może zostać przekazane do czwartego państwa członkowskiego. Dotyczy to w szczególności przestępstw popełnianych przez zorganizowane grupy przestępcze, takich jak handel narkotykami, przemyt migrantów, handel ludźmi, nielegalny handel bronią, przestępstwa przeciwko środowisku, cyberprzestępczość lub pranie pieniędzy. Ściganie prowadzone przez różne państwa członkowskie w tej samej sprawie stanowi wyzwanie nie tylko pod względem koordynacji i skuteczności ścigania, lecz może być również szkodliwe dla praw i interesów osób fizycznych oraz może prowadzić do powielania działań. Może zaistnieć konieczność wzywania oskarżonych, ofiar i świadków na przesłuchania w kilku krajach. W szczególności powtarzające się postępowania pociągają za sobą zwielokrotnienie ograniczeń praw i interesów tych osób, takich jak prawo swobodnego przemieszczania się. Wskazane jest, aby w obrębie europejskiej przestrzeni sprawiedliwości unikać, w miarę możliwości, takich szkodliwych skutków oraz zapewnić przeprowadzenie postępowania karnego w państwie członkowskim najodpowiedniejszym do tego celu, na przykład w państwie, w którym popełniono znaczną część przestępstwa.

Wspólne przepisy dotyczące przekazywania postępowania karnego z jednego państwa członkowskiego do drugiego są zatem niezbędne do skutecznego zwalczania przestępczości transgranicznej i zapewnienia, aby dochodzenie w sprawie przestępstwa lub ściganie tego przestępstwa miało miejsce w państwie członkowskim najodpowiedniejszym do tego celu. To narzędzie współpracy transgranicznej zapewniłoby wartość dodaną dzięki udoskonaleniu właściwego funkcjonowania europejskiej przestrzeni sprawiedliwości. Przyczyniłoby się zatem do skutecznego i prawidłowego sprawowania wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych w państwach członkowskich. Takie wspólne przepisy mogłyby w szczególności pomóc uniknąć niepotrzebnego prowadzenia w różnych państwach członkowskich równoległych postępowań dotyczących tych samych okoliczności faktycznych i tej samej osoby, które to równoległe postępowania mogłyby prowadzić do naruszenia podstawowej zasady prawa karnego, zapisanej w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej (zwaną dalej „Kartą”), zgodnie z którą dana osoba nie może być ścigana lub karana dwukrotnie za ten sam czyn (zasada *ne bis in idem*). Mogłyby one również zmniejszyć liczbę wielokrotnych postępowań dotyczących tego samego stanu faktycznego lub tej samej osoby, prowadzonych w różnych państwach członkowskich. W interesie skutecznego wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych leży również zapewnienie, aby przekazanie postępowania karnego mogło mieć miejsce, gdy przekazanie osoby w celu wszczęcia ścigania na podstawie europejskiego nakazu aresztowania (zwanego dalej „ENA”)¹ jest opóźnione lub odmówiono go, np. z takiego powodu, że w sprawie tego samego przestępstwa toczy się równoległe postępowanie w innym państwie członkowskim. Wynika to z faktu, że przekazywanie postępowania w sprawach karnych może sprawić, że osoba ścigana nie pozostanie bezkarna.

¹ Decyzja ramowa Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi.

Chociaż przekazanie postępowania karnego może okazać się konieczne w wielu sytuacjach, środki istniejące na szczeblu UE nie regulują tej formy współpracy. Podpisane w 1990 r. porozumienie między państwami członkowskimi UE w sprawie przekazywania postępowania w sprawach karnych² nigdy nie weszła w życie ze względu na brak ratyfikacji.

W lipcu 2009 r. prezydencja szwedzka przedstawiła w imieniu 16 państw członkowskich³ inicjatywę dotyczącą decyzji ramowej Rady w sprawie przekazywania postępowań w sprawach karnych⁴. Państwa członkowskie postanowiły jednak przerwać negocjacje wraz z wejściem w życie traktatu lizbońskiego 1 grudnia 2009 r.⁵

Wobec braku konkretnego aktu prawnego UE państwa członkowskie przekazują obecnie między sobą postępowania karne, korzystając z różnych instrumentów prawnych; nie ma jednolitych ram prawnych, które obowiązywałyby w całej UE. Najbardziej kompleksowe międzynarodowe ramy prawne dotyczące przekazywania postępowań karnych – Europejska konwencja o przekazywaniu ścigania w sprawach karnych z dnia 15 maja 1972 r. – zostały ratyfikowane i są stosowane jedynie przez 13 państw członkowskich. Większość państw członkowskich wykorzystuje art. 21⁶ Europejskiej konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych z dnia 20 kwietnia 1959 r.⁷ jako mechanizm pozwalający na wystąpienie o ściganie podejrzanego na terytorium innej strony konwencji. W przypadku tej formy współpracy procedura przekazania jest jednak w dużej mierze nieuregulowana. Inne podstawy prawne współpracy w tej dziedzinie obejmują przepisy krajowe, umowy dwustronne lub wielostronne lub zasadę wzajemności.

W swoim sprawozdaniu z maja 2019 r. w sprawie kolejnych kroków w dziedzinie wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych⁸ prezydencja rumuńska zaproponowała dalsze zbadanie potrzeby przedstawienia wniosku ustawodawczego w sprawie przekazywania postępowania karnego. W grudniu 2020 r. Rada w swoich konkluzjach w sprawie europejskiego nakazu aresztowania⁹ zwróciła się do Komisji o rozważenie, czy instrument UE dotyczący przekazywania postępowania karnego byłby wykonalny i wnosiłby wartość dodaną. Eurojust i Europejska Sieć Sądowa również poruszyły¹⁰ szereg kwestii prawnych i praktycznych, z którymi borykają się organy ze względu na brak jasnych

² <https://www.consilium.europa.eu/pl/documents-publications/treaties-agreements/agreement/?id=1990106&DocLanguage=pl>

³ BE, BG, CZ, DK, EE, EL, ES, FR, LT, LV, HU, NL, RO, SI, SK i SE.

⁴ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52009IG0912%2801%29#ntc3-C_2009219EN.01000701-E0003

⁵ Wynikało to ze zmiany w procedurze decyzyjnej, w związku z oczekiwaniem wyrażonym przez prezydencję Rady, że nowy instrument zostanie przedłożony na mocy traktatu lizbońskiego, dok. Rady 16437/09 i 16826/2/09.

⁶ W niektórych przypadkach w związku z art. 6 Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej z dnia 29 maja 2000 r.

⁷ <https://rm.coe.int/1680074cc8>

⁸ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9728-2019-INIT/pl/pdf>

⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52020XG1204\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52020XG1204(02))

¹⁰ [Sprawozdanie Eurojustu na temat przekazywania postępowań w UE](#) opublikowane w 2023 r., [sprawozdanie na temat pisemnych zaleceń Eurojustu w sprawie jurysdykcji](#) opublikowane w 2021 r., [sprawozdanie z prac Eurojustu w sprawach w dziedzinie zapobiegania konfliktom jurysdykcji i ich rozwiązywania](#) opublikowane w 2018 r. oraz [sprawozdanie ze strategicznego seminarium na temat konfliktów jurysdykcji, przekazywania postępowań i zasady *ne bis in idem*](#), zorganizowanego przez Eurojust w 2015 r. [Konkluzje z 52. posiedzenia plenarnego Europejskiej Sieci Sądowej w sprawie roli Europejskiej Sieci Sądowej we wspieraniu praktycznego stosowania unijnych instrumentów wzajemnego uznawania](#) opublikowanych w 2019 r.

wspólnych zasad i procedur, i wezwały do ustanowienia unijnego instrumentu w tym obszarze.

Wobec braku wspólnych ram prawnych i z uwagi na różnice między krajowymi systemami wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych państw członkowskich, zwłaszcza w odniesieniu do tego, czy organy ścigania danego państwa członkowskiego mają możliwość powstrzymania się od wszczęcia ścigania lub czy mają obowiązek ścigania każdego przestępstwa wchodzącego w zakres ich kompetencji, – przekazywanie postępowania karnego wiąże się z szeregiem kwestii o charakterze prawnym i praktycznym. Praktyczne doświadczenia dowodzą, że na skuteczność procedury przekazywania negatywnie wpływają, w szczególności, zbędne opóźnienia oraz brak komunikacji między organami. Wśród problemów wymienia się również nieskuteczne ściganie, bowiem przekazywanie postępowania karnego nie zawsze jest realizowane wtedy, gdyby leżało ono w interesie wymiaru sprawiedliwości, na przykład w przypadkach, gdy przestępstwo popełniono w jednym państwie członkowskim, ale zarówno ofiara, jak i podejrzany znajdują się w innym państwie członkowskim. Ponadto państwo, do którego kierowany jest wniosek, może nie sprawować jurysdykcji w zakresie ścigania w danej sprawie, jeżeli nie można ustalić łącznika jurysdykcyjnego. W szczególności w sytuacjach, w których przekazanie osoby na podstawie ENA jest opóźnione lub w których przekazania odmówiono, brak jurysdykcji w zakresie ścigania w sprawie w państwie, do którego kierowany jest wniosek, mógłby nawet prowadzić do bezkarności. Wspomniane kwestie mogą skutkować opóźnieniami w postępowaniach karnych spowodowanymi długimi procedurami przekazywania, a także nieefektywnym wykorzystaniem zasobów ludzkich i finansowych, np. z powodu równoległego postępowania w co najmniej dwóch państwach członkowskich. Ponadto różnice między krajowymi systemami dotyczącymi legitymacji procesowej, praw i interesów podejrzanych, oskarżonych i ofiar w sprawach związanych z przekazaniem mogą prowadzić do braku pewności prawa i niewystarczającej ochrony praw zainteresowanych osób.

Aby rozwiązać te problemy, Komisja postanowiła złożyć wniosek w sprawie nowego instrumentu dotyczącego przekazywania postępowania karnego. Inicjatywę tę uwzględniono w programie prac Komisji na 2022 r¹¹. Wniosek ma cztery cele, a są to:

- 1) poprawa skutecznego i prawidłowego sprawowania wymiaru sprawiedliwości w UE;
- 2) poprawa przestrzegania praw podstawowych w procesie przekazywania postępowania karnego;
- 3) zwiększenie skuteczności i pewności prawa w odniesieniu do przekazywania postępowania karnego oraz
- 4) umożliwienie przekazywania postępowania karnego, jeżeli leży to w interesie wymiaru sprawiedliwości, ale w danym momencie nie jest możliwe między państwami członkowskimi, oraz ograniczenie zjawiska bezkarności.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

W decyzji ramowej Rady 2009/948/WSiSW¹² określono procedurę wymiany informacji i bezpośrednich konsultacji między właściwymi organami w celu znalezienia skutecznego rozwiązania i uniknięcia wszelkich negatywnych skutków wynikających z równoległych postępowań. Podobnie inne przepisy UE dotyczące spraw karnych, w szczególności odnoszące się do konkretnych rodzajów przestępczości, takich jak sprawy dotyczące

¹¹ https://commission.europa.eu/system/files/2023-01/cwp2022_en.pdf

¹² Decyzja ramowa Rady 2009/948/WSiSW z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie zapobiegania konfliktom jurysdykcji w postępowaniu karnym i w sprawie rozstrzygania takich konfliktów.

zwalczania terroryzmu (dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/541, decyzja ramowa Rady 2002/475/WSiSW) i przestępczości zorganizowanej (decyzja ramowa Rady 2008/841/WSiSW), określają czynniki, które należy wziąć pod uwagę na potrzeby scentralizowania postępowań w jednym państwie członkowskim w sytuacji, gdy na podstawie tego samego stanu faktycznego ściganie może być zasadnie wszczęte przez więcej niż jedno państwo członkowskie. Te akty prawne nie regulują jednak procedury przekazywania postępowania karnego, która może być w takich przypadkach koniecznym rozwiązaniem.

W ułatwianiu wstępnych kontaktów i konsultacjach oraz w rozstrzyganiu kwestii dotyczących jurysdykcji zasadniczą rolę odgrywa w szczególności Eurojust. Eurojust może zwrócić się do właściwych organów zainteresowanych państw członkowskich o zaakceptowanie faktu, że jedno z nich może być odpowiednie do celów wszczęcia postępowania przygotowawczego lub ścigania określonych przestępstw. Właściwe organy krajowe są ponadto zobowiązane do informowania Eurojustu o przypadkach, w których wystąpiły lub mogą wystąpić konflikty jurysdykcji. Cele niniejszego wniosku są spójne z rozporządzeniem (UE) 2018/1727 w sprawie Eurojustu¹³. Co więcej, Eurojust opublikował wytyczne „Which jurisdiction should prosecute?” [„Które jurysdykcje powinny prowadzić ściganie?”]¹⁴. W wytycznych sugeruje się czynniki, które należy wziąć pod uwagę w sprawach dotyczących wielu jurysdykcji, co pomaga właściwym organom krajowym w określeniu jurysdykcji najodpowiedniejszej do ścigania w sprawach transgranicznych.

Instrumenty UE dotyczące transgranicznej współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych obejmują uznawanie wyroków i orzeczeń sądowych dotyczących: (i) wykonywania kar¹⁵, (ii) przekazywania osób na podstawie europejskiego nakazu aresztowania, (iii) gromadzenia dowodów na podstawie europejskiego nakazu dochodzeniowego¹⁶, a także procedury wzajemnej pomocy prawnej, w szczególności spontaniczną wymianę informacji¹⁷ oraz realizowanie postępowania przygotowawczego za pośrednictwem wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego¹⁸. Przyjęcie wspólnych przepisów dotyczących przekazywania postępowania karnego uzupełniłoby prawodawstwo UE dotyczące transgranicznej współpracy sądowej, w szczególności poprzez dążenie do uniknięcia ryzyka bezkarności w przypadku odmowy przekazania osoby objętej ENA w celu ścigania. Wnioski na podstawie rozporządzenia, którego dotyczy niniejszy wniosek, mogą być składane w odniesieniu do każdego przestępstwa. W związku z tym przekazanie postępowania karnego może stanowić użyteczną alternatywę dla wystawienia ENA, jeżeli ten ostatni okaże się nieproporcjonalny lub niemożliwy do wystawienia, na przykład ze względu na nieosiągnięcie progów wymiaru kary. Jeżeli po przyjęciu proponowanych ram prawnych

¹³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1727 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust) oraz zastąpienia i uchylecia decyzji Rady 2002/187/WSiSW, Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 138.

¹⁴ https://www.eurojust.europa.eu/sites/default/files/assets/eurojust_jurisdiction_guidelines_2016_en.pdf

¹⁵ Takie jak decyzja ramowa Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej.

¹⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych.

¹⁷ Konwencja ustanowiona przez Radę zgodnie z art. 34 Traktatu o Unii Europejskiej o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

¹⁸ Na podstawie decyzji ramowej Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych lub Konwencji, ustanowionej przez Radę zgodnie z art. 34 Traktatu o Unii Europejskiej, o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

organy częściej decydowałyby się na przekazywanie postępowań karnych, stosowanie procedur ENA mogłoby ulec ograniczeniu. Podobnie mogłoby to doprowadzić do ograniczenia stosowania europejskiego nakazu nadzoru¹⁹, który umożliwia objęcie podejrzanego środkiem nadzoru w rodzimym państwie członkowskim do czasu przeprowadzenia procesu w innym państwie członkowskim, zamiast umieszczania go w areszcie tymczasowym.

Wniosek opiera się na obowiązujących unijnych normach minimalnych dotyczących praw osób fizycznych w postępowaniu karnym, przyjętych w celu wzmocnienia wzajemnego zaufania państw członkowskich do systemów wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, przyczyniając się tym samym do ułatwienia wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych: sześciu dyrektywach w sprawie praw procesowych: 2010/64/UE²⁰, 2012/13/UE²¹, 2013/48/UE²², 2016/343²³, 2016/800²⁴ i 2016/1919²⁵, a także dyrektywie 2012/29/UE o prawach ofiar²⁶.

- **Spójność z innymi politykami UE**

Program haski: wzmocnianie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w Unii Europejskiej²⁷ nakłada na państwa członkowskie obowiązek rozważenia możliwości skoncentrowania ścigania w wielostronnych sprawach transgranicznych w jednym państwie członkowskim. Założeniem jest przy tym zwiększenie skuteczności ścigania przy jednoczesnym zagwarantowaniu prawidłowego sprawowania wymiaru sprawiedliwości.

W programie środków mających na celu wprowadzenie w życie zasady wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych²⁸ wezwano do ustanowienia instrumentu umożliwiającego przekazywanie postępowań karnych innym państwom członkowskim.

¹⁹ Decyzja ramowa Rady 2009/829/WSiSW z dnia 23 października 2009 r. w sprawie stosowania przez państwa członkowskie Unii Europejskiej zasady wzajemnego uznawania do decyzji w sprawie środków nadzoru stanowiących alternatywę dla tymczasowego aresztowania (Dz.U. L 294 z 11.11.2009, s. 20).

²⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym (Dz.U. L 280 z 26.10.2010, s. 1).

²¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/13/UE z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym (Dz.U. L 142 z 1.6.2012, s. 1).

²² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE z dnia 22 października 2013 r. w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności (Dz.U. L 294 z 6.11.2013, s. 1).

²³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym (Dz.U. L 65 z 11.3.2016, s. 1).

²⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/800 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie gwarancji procesowych dla dzieci będących podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym (Dz.U. L 132 z 21.5.2016, s. 1).

²⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1919 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie pomocy prawnej z urzędu dla podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym oraz dla osób, których dotyczy wnioski w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania (Dz.U. L 297 z 4.11.2016, s. 1).

²⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57).

²⁷ Dz.U. C 53 z 3.3.2005, s. 1.

²⁸ Dz.U. C 12 z 15.1.2001, s. 10.

W konkluzjach Rady z grudnia 2020 r., „Europejski nakaz aresztowania i procedury ekstradycji – bieżące wyzwania i dalsze kroki” zwrócono się do Komisji, by rozważyła przygotowanie wniosku ustawodawczego.

Wniosek jest częścią unijnej strategii zwalczania przestępczości zorganizowanej 2021-2025²⁹.

Istotnym narzędziem zapewniającym prawidłowe i skuteczne stosowanie prawa Unii jest szkolenie pracowników wymiaru sprawiedliwości w tym zakresie. Aby przygotować pracowników wymiaru sprawiedliwości na wyzwania XXI wieku i dbać o przekazywanie im aktualnych informacji na temat zmian w prawie Unii, Komisja przyjęła europejską strategię szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości na lata 2021–2024³⁰. Celem strategii jest zapewnienie pracownikom wymiaru sprawiedliwości szkoleń na temat zmian w prawie Unii. Zgodnie z tą strategią wkrótce po przyjęciu niniejszego wniosku należałoby zorganizować szkolenie wszystkich pracowników wymiaru sprawiedliwości, aby zapewnić prawidłowe i sprawne stosowanie i wykorzystywanie nowych narzędzi cyfrowych.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Podstawą prawną działania UE jest art. 82 ust. 1 lit. b) i d) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Artykuł ten określa kompetencje UE w zakresie ustanawiania środków, które ułatwiają współpracę między organami sądowymi lub równoważnymi organami państw członkowskich w ramach ścigania karnego oraz zapobiegają sporom o jurysdykcję pomiędzy państwami członkowskimi bądź pozwalają na ich rozstrzygnięcie.

Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i do TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje.

Zgodnie z art. 1–3 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Irlandii, załączonego do TUE i TFUE, Irlandia może pisemnie notyfikować Przewodniczącemu Rady swoje życzenie uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu zaproponowanego środka, na podstawie czego państwo to uzyskuje do tego uprawnienie. Zawiadomienie należy przekazać Radzie w terminie trzech miesięcy od przedstawienia wniosku lub inicjatywy na mocy części trzeciej tytułu V TFUE.

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

Zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. j) TFUE kompetencje do przyjmowania środków w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości są dzielone między UE a państwa członkowskie. W związku z tym państwa członkowskie mogą działać samodzielnie w celu uregulowania przekazywania postępowania karnego.

Działając samodzielnie, państwa członkowskie nie mogą jednak w sposób wystarczający i optymalny stworzyć ram prawnych dotyczących przekazywania postępowania karnego, ponieważ jest to kwestia transgraniczna. Świadczy o tym fakt, że obowiązujące ramy prawne są rozdrobnione, co stanowi wyzwanie natury prawnej i praktycznej. Problemów nie

²⁹ Komunikat Komisji Europejskiej w sprawie unijnej strategii zwalczania przestępczości zorganizowanej 2021–2025, COM(2021) 170 final.

³⁰ COM(2020) 713 final.

rozwiązałyby również dwustronne umowy między państwami członkowskimi, ponieważ ostatecznie musiałyby one zostać zawarte między wszystkimi państwami członkowskimi.

Odpowiedzi udzielone w ramach konsultacji publicznych i ukierunkowanych konsultacji potwierdzają, że w tej dziedzinie działania UE mogą przynieść lepsze wyniki niż działania państw członkowskich.

Zarówno Rada, jak i Parlament Europejski uznały, że wyzwania te wymagają działań wykraczających poza szczebel krajowy. W konkluzjach Rady z grudnia 2020 r.³¹ wezwano Komisję do rozważenia nowego wniosku; również w rezolucji Parlamentu Europejskiego z grudnia 2021 r.³² wezwano Komisję do przedstawienia wniosku ustawodawczego.

Zważywszy na transgraniczny aspekt opisanych powyżej problemów, aby osiągnąć cele, wniosek należy przyjąć na szczeblu UE.

- **Proporcjonalność**

We wniosku określono zasady, zgodnie z którymi właściwy organ w UE może zwrócić się o przejęcie postępowania karnego, jeżeli poprawiłoby to skuteczność i prawidłowe sprawowanie wymiaru sprawiedliwości i pod warunkiem spełnienia ustalonych kryteriów. Warianty prezentowane w całym tekście wniosku są wariantami najmniej inwazyjnymi dla krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych w poszczególnych państwach członkowskich, zważywszy w szczególności, że w niektórych systemach prawnych ściganie przestępstw jest obowiązkowe (zasada legalizmu), a w innych – prokurator dysponuje swobodą uznania w zakresie odmowy ścigania, jeżeli ściganie nie leży w interesie publicznym (zasada oportunisty).

Wniosek ogranicza się do wniosków składanych w postępowaniu karnym. Wnioski mogą być sporządzane w odniesieniu do każdego przestępstwa, a zatem przekazanie postępowania karnego stanowiłoby uzupełnienie systemu przekazywania osób na podstawie ENA i może stanowić użyteczną alternatywę dla wystawienia ENA, jeżeli okaże się ono nieproporcjonalne lub niemożliwe, na przykład ze względu na nieosiągnięcie progów wymiaru kary. Wniosek dotyczący rozporządzenia daje ponadto organowi, do którego kierowany jest wniosek o przekazanie, wystarczającą swobodę uznania w zakresie odrzucenia wniosku, w szczególności jeżeli organ ten uzna, że przekazanie nie leży w interesie skutecznego i prawidłowego sprawowania wymiaru sprawiedliwości. Ponadto na organ, do którego kierowany jest wniosek, nie nakłada się żadnego obowiązku ścigania przestępstwa.

We wniosku dotyczącym rozporządzenia ustanowiono zasadę, zgodnie z którą w postępowaniu karnym w państwie, do którego kierowany jest wniosek o przekazanie, nie można odmówić dopuszczenia materiału dowodowego przekazanego przez państwo wnioskujące wyłącznie na tej podstawie, że materiał ten zebrano w innym państwie członkowskim; rozporządzenie nie narusza jednak uprawnień sądu rozpoznającego sprawę do swobodnej oceny materiału dowodowego. W tym celu wniosek jest zgodny z przepisami określonymi już w rozporządzeniu Rady (UE) 2017/1939³³.

³¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52020XG1204\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52020XG1204(02))

³² https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0501_PL.html

³³ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej, Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1.

W przedmiotowym rozporządzeniu przewiduje się jurysdykcję w szczególnych przypadkach, co służy zapewnieniu, aby do celów przekazania postępowania karnego zgodnie z tym rozporządzeniem państwo, do którego kierowany jest wniosek, mogło sprawować jurysdykcję w zakresie przestępstw, do których zastosowanie ma prawo państwa wnioskującego. Jurysdykcja ta może być sprawowana wyłącznie w przypadku złożenia wniosku o przekazanie postępowania karnego, jeżeli wymaga tego skuteczne i prawidłowe sprawowanie wymiaru sprawiedliwości.

W związku z tym niniejszy wniosek nie wykracza poza minimum wymagane do osiągnięcia wyznaczonego celu na szczeblu UE ani poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

- **Wybór instrumentu**

Niniejszy wniosek dotyczy procedur transgranicznych, w przypadku których wymagane są jednolite przepisy, dlatego Komisja proponuje rozporządzenie jako instrument prawny. Rozporządzenie ma bezpośrednie zastosowanie we wszystkich państwach członkowskich i jest w pełni wiążące. Gwarantuje zatem, że wszystkie państwa członkowskie stosują przepisy w taki sam sposób i że wejdą one w życie w tym samym czasie. Zapewnia pewność prawa poprzez unikanie różnych interpretacji w poszczególnych państwach członkowskich, tym samym zapobiegając rozdrobnieniu przepisów i innym problemom mającym obecnie wpływ na przekazywanie postępowania karnego.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Przygotowując wniosek, Komisja przeprowadziła szeroko zakrojone konsultacje w latach 2021 i 2022. Konsultacje były skierowane do szerokiego grona zainteresowanych stron reprezentujących obywateli, organy publiczne, środowiska akademickie i inne odpowiednie grupy interesu. Konsultacje obejmowały: (i) informacje zwrotne w odpowiedzi na zaproszenie opinii publicznej do zgłaszania uwag; (ii) otwarte konsultacje publiczne; (iii) ukierunkowane konsultacje z organami państw członkowskich, Eurojustem, Europejską Siecią Sądową, Prokuraturą Europejską, Europol, Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej; (iv) spotkanie z ekspertami z organów państw członkowskich oraz (v) spotkanie z grupą ekspertów Komisji ds. prawa karnego.

Ogólnie rzecz biorąc, panuje powszechna zgoda co do tego, że UE powinna rozwiązać obecne problemy związane z przekazywaniem postępowania karnego poprzez przyjęcie nowego instrumentu prawnego. Wielokrotnie zwracano uwagę na potrzebę skuteczniejszej procedury transgranicznej oraz na szereg problemów – takich jak brak komunikacji, nieuzasadnione opóźnienia w procedurach przekazywania, wysokie koszty tłumaczenia dokumentów i nieuzasadnione wnioski o przekazanie – z jakimi organy borykają się w obecnej strukturze prawnej, a które wynikają z braku jasnych wspólnych procedur.

Otrzymane informacje zwrotne zostały wykorzystane podczas przygotowywania wniosku i towarzyszącego mu dokumentu roboczego służb Komisji. Szczegółowe podsumowanie wyników konsultacji przeprowadzonych przez Komisję znajduje się w dokumencie roboczym służb Komisji.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Oprócz wyżej wymienionych konsultacji z zainteresowanymi stronami Komisja zgromadziła i wykorzystwała wiedzę ekspercką z innych źródeł.

Wniosek w szczególności opiera się na sprawozdaniach Eurojustu i Europejskiej Sieci Sądowej³⁴.

We wniosku uwzględniono również wyniki projektu naukowego dotyczącego przekazywania postępowań karnych w UE³⁵, współfinansowanego przez Komisję Europejską z programu „Sprawiedliwość”.

- **Dokument roboczy służb Komisji**

Do wniosku dołączono dokument roboczy służb Komisji³⁶, w którym zawarto szczegółowy opis wniosku i określono jego cele. Przeanalizowano w nim również proponowane rozwiązanie pod względem jego skuteczności, wydajności, praw podstawowych i spójności z innymi unijnymi instrumentami transgranicznej współpracy sądowej.

W odniesieniu do niniejszej inicjatywy nie przeprowadzono oceny skutków, głównie ze względu na brak realistycznych wariantów i ograniczony wpływ na obywateli i przedsiębiorstwa³⁷. Ogólnie rzecz biorąc, w dokumencie roboczym służb Komisji stwierdzono, że oczekuje się, iż w następstwie niniejszego wniosku pod wieloma względami znacznie wzrośnie skuteczność przekazywania postępowania karnego, ponieważ: (i) zwiększy on bezpieczeństwo dzięki zdolności do prowadzenia dochodzeń, ścigania i karania przestępstw; (ii) zmniejszy opóźnienia w procedurze przekazania; (iii) umożliwi przekazywanie postępowania karnego w przypadkach, w których nie jest ono obecnie realizowane; oraz (iv) zwiększy pewność prawa.

Oczekuje się, że dzięki ustanowieniu kompletnej procedury składania wniosków o przekazywanie postępowania karnego i podejmowania decyzji w tej sprawie wraz ze wspólnym wykazem kryteriów, wyczerpującym wykazem podstaw odmowy i wyraźnymi obowiązkami udzielenia odpowiedzi, w następstwie niniejszego wniosku wzrośnie liczba skutecznie przekazanych postępowań karnych. Kompleksowe ramy prawne zapewniłyby większą pewność prawa wszystkim zainteresowanym stronom i zmniejszyłyby poziom rozdrobnienia.

Oczekuje się, że skutki dla obywateli będą pozytywne. W sytuacji, w której stronami postępowania karnego byłyby osoby fizyczne, czy to jako podejrzani, czy jako ofiary, wspólne ramy prawne przyczyniłyby się do zapewnienia bliskości postępowania, w miarę możliwości prowadzonego w państwie członkowskim, którego osoby te są obywatelami lub w którym zamieszkują. Nie będzie to miało wprowdzenie zastosowania we wszystkich przypadkach, ponieważ będzie uzależnione od okoliczności danej sprawy (np. wielu podejrzanych lub wiele ofiar z różnych państw członkowskich), jednak, ogólnie rzecz biorąc, oczekuje się pozytywnych skutków dla tych osób.

Zakłada się, że wydajność i skuteczność komunikacji między organami ulegnie poprawie dzięki ustanowieniu zdecentralizowanego systemu informatycznego. Komunikacja za pośrednictwem tego narzędzia elektronicznego ma pozwolić organom na oszczędności pod względem czasu i kosztów. Zdecentralizowany system informatyczny pozwoliłby

³⁴ Patrz wyżej, przypis 11

³⁵ <https://www.eur.nl/en/esl/research/our-research/eu-and-nwo-funded-research-projects/transfer-criminal-proceedings>

³⁶ SWD(2023) 77

³⁷ Jak wyjaśniono w dokumencie roboczym służb Komisji.

przyspieszyć przepływ informacji między użytkownikami, wzmocnić bezpieczeństwo wymienianych danych, a także zwiększyć przejrzystość. Można również oczekiwać, że korzystanie z kanału cyfrowego będzie miało pozytywny wpływ na środowisko dzięki stosowaniu mniejszej ilości papieru i przesyłkom pocztowym. Ponadto oczekuje się pozytywnego wpływu pod względem uproszczenia i obciążeń administracyjnych.

- **Prawa podstawowe**

Równoległe postępowania toczące się w różnych państwach członkowskich w związku z tym samym przestępstwem są nie tylko stwarzają trudności, jeżeli chodzi o skuteczną koordynację i ściganie ale wiążą się również z nieproporcjonalnym obciążeniem zaangażowanych osób; są one objęte powielającymi się procedurami i doświadczają wielokrotnego ograniczenia ich praw i interesów ze względu na różne nakazy aresztowania, przeszukania i przesłuchania, które są prowadzone w co najmniej dwóch państwach członkowskich. Postępowania te mogą powodować ryzyko naruszenia podstawowej zasady prawa karnego, zgodnie z którą dana osoba nie może być ścigana i karana dwukrotnie za to samo przestępstwo. Celem niniejszego wniosku, który ułatwia przekazywanie postępowania karnego między państwami członkowskimi, jest zapobieganie takim naruszeniom i zapewnienie przeprowadzenie postępowania w państwie członkowskim, które jest najodpowiedniejsze do wszczęcia ścigania. Rosnąca w ostatnich latach liczba odesłań prejudycjalnych do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w celu uzyskania wyjaśnień dotyczących wykładni zasady *ne bis in idem* w prawie Unii dowodzi, że w praktyce istnieje prawdopodobieństwo występowania postępowań równoległych, które mogą prowadzić do naruszenia tej zasady, a których wykrycie i rozstrzygnięcie jest często trudne. Znajduje to również odzwierciedlenie w sprawach prowadzonych przez Eurojust³⁸, w przypadku których zauważono, że bardzo często, gdy organy krajowe dowiadują się o równoległym postępowaniu dotyczącym tych samych okoliczności faktycznych i przeciwko tej samej osobie, toczącym się w innym państwie członkowskim, podstawowym rozwiązaniem pozwalającym uniknąć naruszeń zasady *ne bis in idem* oraz zapewniającym zgodność z art. 50 Karty i art. 54 konwencji z Schengen jest przekazanie postępowania karnego.

W niniejszym wniosku zawarto szereg gwarancji mających na celu zapewnienie poszanowania praw podstawowych osób uczestniczących w procedurze przekazania. Zaangażowanie organu sądowego, gdy wniosek o przekazanie jest składany zarówno w państwie wnioskującym, jak i w państwie, do którego kierowany jest wniosek, gwarantuje sprawdzenie zgodności środka z prawem oraz eliminuje możliwość naruszenia w sposób nieuzasadniony praw podstawowych. Organ wnioskujący jest zobowiązany do zapewnienia, aby w indywidualnym przypadku spełnione były kryteria przekazania postępowania karnego. Ponadto w sprawie planowanego przekazania należy skonsultować się z podejrzanym lub oskarżonym oraz z ofiarami zamieszkującymi w państwie wnioskującym, a także umożliwić im wyrażenie swojej opinii w zrozumiałym dla nich języku. Podejrzani i oskarżeni, a także ofiary zamieszkujące w państwie wnioskującym są informowani o decyzji o przyjęciu lub odmowie przekazania postępowania karnego, a także o dostępnych środkach zaskarżenia decyzji o wyrażeniu zgody na przekazanie. Wyjątki mogą mieć zastosowanie zarówno do obowiązku konsultacji, jak i do obowiązku informowania o podjętej decyzji, jeżeli mogłoby to naruszyć poufność postępowania przygotowawczego. W niniejszym wniosku wyraźnie przewidziano prawo podejrzanych, oskarżonych i ofiar do skutecznego środka odwoławczego od decyzji o wyrażeniu zgody na przekazanie postępowania karnego. W tym przypadku dodatkową gwarancję stanowi kontrola dokonana przez organ sądowy. Istnieją również

³⁸

<https://www.eurojust.europa.eu/sites/default/files/assets/eurojust-report-on-the-transfer-of-proceedings-in-the-eu.pdf>

podstawy odmowy ze względu na nieprzestrzeganie zasady *ne bis in idem*, a także ze względu na immunitety i przywileje. Ponadto jako ogólną gwarancję w niniejszym wniosku wyraźnie stwierdza się, że jego przepisy nie powinny być interpretowane jako skutkujące zmianą obowiązku poszanowania praw podstawowych i zasad prawnych zapisanych w art. 6 TUE.

I wreszcie, ponieważ niniejszy wniosek reguluje przekazywanie postępowania karnego, do tego postępowania karnego zastosowanie mają wszystkie gwarancje procesowe przewidziane w prawie karnym. Obejmuje to w szczególności prawo do rzetelnego procesu sądowego i prawo do obrony, zapisane w art. 6 europejskiej konwencji praw człowieka oraz w art. 47 i 48 Karty. Obejmuje to również odpowiednie przepisy na szczeblu UE dotyczące praw procesowych podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym, tj. dyrektyw 2010/64/UE, 2012/13/UE, 2013/48/UE, 2016/343, 2016/800 i 2016/1919. Dzięki ustanowieniu minimalnych standardów ochrony w postępowaniu karnym w całej UE dyrektywy te prowadzą do zwiększenia zaufania do systemów wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych we wszystkich państwach członkowskich, co z kolei zapewnia skuteczniejszą współpracę sądową w atmosferze wzajemnego zaufania.

4. WPLYW NA BUDŻET

Państwa członkowskie mogą ponieść jednorazowe koszty w celu dostosowania się do nowych przepisów rozporządzenia, w szczególności koszty wynikające z konieczności przeszkolenia sędziów, prokuratorów i innych właściwych organów w zakresie nowych przepisów. Oczekuje się, że głównymi kosztami stałymi będą koszty tłumaczenia dokumentów z akt sprawy. Zakłada się jednak, że koszty te zostaną nieco zrównoważone przez zyski pod względem wydajności i przez oszczędności kosztów, jakie przyniesie rozporządzenie.

Zawarte we wniosku przepisy dotyczące komunikacji elektronicznej za pośrednictwem zdecentralizowanego systemu informatycznego zgodnie z rozporządzeniem (UE).../.... [rozporządzenie w sprawie cyfryzacji]³⁹ również miałyby wpływ na budżet UE. Koszty te, które mają zostać pokryte z budżetu programu „Sprawiedliwość”, byłyby niewielkie, ponieważ zdecentralizowany system informatyczny nie musiałby być opracowywany od podstaw, lecz zostałby opracowany dla wielu unijnych narzędzi współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych na podstawie [rozporządzenia w sprawie cyfryzacji], przy czym na potrzeby procedury objętej niniejszym wnioskiem konieczne byłyby jedynie niewielkie dostosowania.

Państwa członkowskie poniosłyby również pewne koszty związane z instalacją i utrzymaniem zdecentralizowanych punktów dostępu do systemu informatycznego znajdujących się na ich terytorium oraz z dostosowaniem krajowych systemów informatycznych w celu zapewnienia ich interoperacyjności z punktami dostępu. Jak jednak zauważono, większość tych inwestycji finansowych została już zrealizowana w kontekście cyfryzacji innych instrumentów UE dotyczących współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych. Ponadto państwa członkowskie mogłyby ubiegać się o dotacje na pokrycie tych kosztów w ramach odpowiednich programów finansowych UE, w szczególności funduszy polityki spójności i programu „Sprawiedliwość”.

³⁹ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie cyfryzacji współpracy sądowej i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych, handlowych i karnych o charakterze transgranicznym oraz zmieniającego niektóre akty w dziedzinie współpracy sądowej, COM(2021) 759 final.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

• Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania

Rozporządzenie jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich, bez konieczności jego uprzedniej transpozycji do prawa krajowego. We wniosku przewidziano odpowiednie obowiązki w zakresie monitorowania, oceny i sprawozdawczości.

Komisja będzie organizować spotkania ekspertów państw członkowskich w celu omówienia problemów wynikających z przekazywania postępowania karnego. Istotną rolę w procedurze przekazywania odgrywać będą Eurojust i Europejska Sieć Sądowa. Fora te, jak również inne sieci kontaktów zawodowych, mogą być wykorzystywane do pozyskiwania od osób zajmujących się tą problematyką zawodowo (organy publiczne państw członkowskich) informacji zwrotnych na temat doświadczeń i problemów związanych z praktycznym stosowaniem rozporządzenia.

Komisja przedłoży sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w ciągu pięciu lat od rozpoczęcia stosowania rozporządzenia. Sprawozdanie będzie oparte m.in. na informacjach pochodzących od organów państw członkowskich oraz od innych odpowiednich zainteresowanych stron.

• Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku

Wniosek składa się z pięciu rozdziałów: (i) przepisy ogólne; (ii) przekazywanie postępowania karnego; (iii) skutki przekazywania postępowania karnego; (iv) środki komunikacji oraz (v) przepisy końcowe.

ROZDZIAŁ I: Przepisy ogólne

W art. 1 określono przedmiot wniosku. We wniosku określono zasady, zgodnie z którymi państwo członkowskie może przejąć postępowanie karne na wniosek innego państwa członkowskiego. Wniosek ma zastosowanie we wszystkich przypadkach przekazywania postępowania karnego w UE od momentu zidentyfikowania danej osoby jako podejrzaney.

W art. 2 zdefiniowano, na potrzeby wniosku, następujące pojęcia: „państwo wnioskujące”, „państwo, do którego kierowany jest wniosek”, „organ wnioskujący”, „organ, do którego kierowany jest wniosek”, „zdecentralizowane systemy informatyczne” i „ofiara”.

Definicje „organu wnioskującego” i „organu, do którego kierowany jest wniosek” należy interpretować w związku z art. 30, zgodnie z którym państwa członkowskie są zobowiązane powiadomić Komisję o właściwych organach wnioskujących i właściwych organach, do których kierowane są wnioski.

W art. 3 przewidziano jurysdykcję w szczególnych przypadkach. Organ, do którego kierowany jest wniosek, może wyrazić zgodę na przekazanie mu postępowania karnego tylko wtedy, gdy sprawuje jurysdykcję w zakresie ścigania przestępstwa. W celu poprawy skuteczności procedury przekazywania przepis ten stanowi zatem, że w sytuacjach wymienionych w przedmiotowym artykule jurysdykcję przyznaje się państwu, do którego kierowany jest wniosek, w przypadkach, w których państwo to w przeciwnym razie nie sprawowałoby jurysdykcji. Państwo, do którego kierowany jest wniosek, powinno sprawować jurysdykcję w zakresie orzekania w sprawach przestępstw, w odniesieniu do których występuje się o przekazanie, w każdym przypadku, w którym uznaje się to państwo członkowskie za najodpowiedniejsze do przeprowadzenia ścigania. Jurysdykcję taką można

sprawować jedynie na wniosek o przekazanie postępowania karnego z innego państwa członkowskiego, które pierwotnie sprawuje jurysdykcję w zakresie ścigania przestępstwa.

Art. 4 ma na celu zapewnienie podstawy prawnej dla organów w państwie wnioskującym, które sprawują pierwotną jurysdykcję w zakresie wszczęcia postępowania karnego, do uchylecia, zawieszenia lub umorzenia postępowania karnego na rzecz państwa członkowskiego uznanego za bardziej odpowiednie do przeprowadzenia ścigania. Przepis ten ma umożliwić państwom członkowskim, których systemy prawne oparte są na zasadzie legalizmu, korzystanie z przepisów przedmiotowego rozporządzenia.

ROZDZIAŁ 2: PRZEKAZANIE POSTĘPOWANIA KARNEGO

W przedmiotowym rozdziale określono kryteria i procedurę składania wniosków o przekazanie postępowania karnego oraz procedurę podejmowania decyzji o przekazywaniu postępowania karnego. Takie wspólne zasady mają na celu zapobieganie niepotrzebnemu prowadzeniu w co najmniej dwóch państwach członkowskich równoległych postępowań karnych dotyczących tych samych okoliczności faktycznych i tej samej osoby, a także zmniejszenie liczby wielokrotnych postępowań i zapobieżenie bezkarności w przypadku odmowy przekazania osoby, wobec której wydano europejski nakaz aresztowania.

W art. 5 określono kryteria składania wniosków o przekazanie postępowania karnego.

Zakres rozporządzenia obejmuje wszystkie przestępstwa. Przez postępowanie karne rozumie się wszystkie etapy postępowania karnego, w tym etap postępowania przygotowawczego i sądowego. Przedmiotowe rozporządzenie nie ma zastosowania do wniosków o przekazanie postępowania administracyjnego.

Przedmiotowe rozporządzenie nie nakłada obowiązku wystąpienia z wnioskiem o przekazanie postępowania karnego. Jeżeli organ wnioskujący uzna, że przekazanie postępowania karnego jest konieczne i właściwe oraz że zastosowanie ma, w szczególności, co najmniej jedno z kryteriów wymienionych w art. 5 ust. 2, może zwrócić się do innego państwa członkowskiego, które jest odpowiedniejsze do ścigania przestępstwa, o przejęcie danego postępowania karnego. Wykaz kryteriów jest niewyczerpujący. To, czy wniosek o przekazanie postępowania karnego jest uzasadniony, należy starannie ocenić w indywidualnych przypadkach w celu zidentyfikowania państwa członkowskiego, które jest najodpowiedniejsze do ścigania danego przestępstwa; każdy wniosek powinien być wyraźnie uzasadniony.

Przedmiotowe rozporządzenie daje również podejrzanemu lub oskarżonemu bądź ofierze możliwość zwrócenia się do właściwych organów państwa wnioskującego lub państwa, do którego kierowany jest wniosek, o wszczęcie procedury przekazania postępowania karnego. Takie wnioski nie prowadzą jednak do powstania po stronie państwa wnioskującego ani państwa, do którego kierowany jest wniosek, obowiązku złożenia wniosku lub przekazania postępowania karnego do państwa, do którego kierowany jest wniosek.

W art. 6 określono zasady uwzględniania praw i interesów podejrzanego lub oskarżonego podczas podejmowania decyzji o przekazaniu postępowania karnego. Organ wnioskujący jest w szczególności zobowiązany poinformować podejrzanego lub oskarżonego o planowanym przekazaniu postępowania karnego i umożliwić mu wyrażenie opinii, o ile nie podważy to potrzeby zapewnienia poufności postępowania przygotowawczego, chyba że nie można ustalić miejsca pobytu podejrzanego lub oskarżonego mimo podjęcia przez organ

wnioskujący starań w rozsądnym zakresie. Organ wnioskujący powinien należycie uwzględnić tę opinię, podejmując decyzję o przekazaniu.

W art. 7 określono zasady uwzględniania praw i interesów ofiary podczas podejmowania decyzji o przekazaniu postępowania karnego. W szczególności jeżeli ofiara zamieszkuje w państwie wnioskującym, organ wnioskujący jest zobowiązany do poinformowania ofiary o planowanym przekazaniu postępowania karnego oraz do umożliwienia jej wyrażenia opinii, pod warunkiem że nie podważy to potrzeby zapewnienia poufności postępowania przygotowawczego. Organ wnioskujący powinien należycie uwzględnić tę opinię, podejmując decyzję o przekazaniu.

Art. 8 stanowi, że w państwie, do którego kierowany jest wniosek, należy zapewnić środek odwoławczy od decyzji o wyrażeniu zgody na przekazanie postępowania karnego.

W art. 9 określono procedurę składania wniosku o przekazanie postępowania karnego. Wniosek o przekazanie postępowania karnego należy złożyć, wypełniając standardowe zaświadczenie określone w załączniku do wniosku dotyczącego rozporządzenia. W artykule tym określono również wymogi dotyczące tłumaczenia wniosku i wszelkich innych informacji pisemnych towarzyszących wnioskowi. We wniosku dotyczącym rozporządzenia przewidziano bezpośrednie przekazanie wniosku między organem wnioskującym a organem, do którego kierowany jest wniosek, ale dopuszczono również możliwość udzielenia pomocy przez organy centralne.

Art. 10 nakłada na organ wnioskujący obowiązek poinformowania bez zbędnej zwłoki organu, do którego kierowany jest wniosek, o wszelkich czynnościach procesowych lub środkach procesowych mających znaczenie dla postępowania karnego, podjętych w państwie wnioskującym po przekazaniu wniosku.

W art. 11 przewidziano możliwość wycofania przez organ wnioskujący wniosku o przekazanie postępowania karnego w dowolnym momencie przed otrzymaniem od organu, do którego kierowany jest wniosek, decyzji o wyrażeniu zgody na przekazanie mu tego postępowania.

Art. 12 stanowi, że organ, do którego kierowany jest wniosek, musi podjąć decyzję w sprawie wyrażenia zgody na przekazania mu postępowania karnego oraz – jeżeli podejmie decyzję o wyrażeniu zgody na przekazanie mu postępowania karnego – przedsięwziąć niezbędne środki zgodnie ze swoim prawem krajowym. Organ, do którego kierowany jest wniosek, ma swobodę w zakresie zdecydowania, jakie kroki należy poczynić w związku z przestępstwem leżącym u podstaw wniosku. Żaden z przepisów przedmiotowego niniejszego rozporządzenia nie powinien być interpretowany jako ingerujący w zasadę oportunistu przewidzianą w prawie krajowym ani nie nakłada obowiązku ścigania w sprawie, która została przekazana. Przedmiotowe rozporządzenie zobowiązuje ponadto organ wnioskujący do przekazania organowi, do którego kierowany jest wniosek, po wyrażeniu przez niego zgody na przekazanie postępowania karnego, niezbędnych dokumentów z akt sprawy ale pozostawia w gestii organu wnioskującego i organu, do którego kierowany jest wniosek, sprawdzenie i wzajemne uzgodnienie, które dokumenty należy przesłać i przetłumaczyć.

Art. 13 zawiera wyczerpujący wykaz podstaw odmowy przekazania postępowania karnego, zarówno obligatoryjnych, jak i fakultatywnych. Obligatoryjne podstawy odmowy odnoszą się do sytuacji, w których ściganie czynów leżących u podstaw postępowania karnego będącego przedmiotem przekazania nie byłoby możliwe w państwie, do którego kierowany jest

wniosek, na przykład gdy czyn, którego dotyczy wniosek o przekazanie, nie jest uznawany za przestępstwo w państwie, do którego kierowany jest wniosek. Fakultatywne podstawy odmowy obejmują inne sytuacje, które mogą stanowić przeszkodę w przejęciu postępowania karnego. W szczególności umożliwiają one organowi, do którego kierowany jest wniosek, elastyczność w zakresie niewyrażenia zgody na przekazanie postępowania karnego, które jego zdaniem nie leży w interesie skutecznego i prawidłowego sprawowania wymiaru sprawiedliwości.

Aby zapewnić skuteczność procedur transgranicznych, w art. 14 określono termin podjęcia decyzji o przyjęciu lub odmowie przekazania. Przewidziano w nim również przerwanie biegu terminu w przypadku konieczności złożenia wniosku o uchylenie przywileju lub immunitetu.

W art. 15 zachęca się organy wnioskujące i organy, do których kierowany jest wniosek, do niezwłocznego podejmowania wzajemnych konsultacji w celu zapewnienia skutecznego stosowania przedmiotowego rozporządzenia.

Art. 16 stanowi, że na każdym etapie procedury organy wnioskujące i organy, do których kierowany jest wniosek, mogą zwrócić się o pomoc do Eurojustu lub Europejskiej Sieci Sądowej.

Art. 17 stanowi, że każde państwo członkowskie pokrywa własne koszty przekazania postępowania karnego, jednak w niektórych przypadkach organ wnioskujący może przedłożyć organowi, do którego kierowany jest wniosek, propozycję podziału kosztów.

W art. 18 przewidziano możliwość wyznaczenia organów centralnych na potrzeby pomocy administracyjnej. Jeżeli państwo członkowskie chce skorzystać z tej możliwości, jest ono, zgodnie z art. 30, zobowiązane powiadomić Komisję o wyznaczonym organie centralnym.

ROZDZIAŁ 3: SKUTKI PRZEKAZYWANIA POSTĘPOWANIA KARNEGO

W rozdziale tym określono skutki przekazywania postępowania karnego.

Art. 19 stanowi, że przekazane postępowanie karne musi zostać w państwie wnioskującym zawieszone lub umorzone po otrzymaniu informacji potwierdzających, że organ, do którego kierowany jest wniosek, przejmuje to postępowanie. Organ wnioskujący może kontynuować lub wznowić postępowanie karne tylko wtedy, gdy organ, do którego kierowany jest wniosek, podejmie decyzję o jego umorzeniu, pod warunkiem że taka decyzja nie narusza zasady *ne bis in idem*. Możliwość wszczęcia postępowania karnego lub wystąpienia przez ofiarę o jego wznowienie w państwie wnioskującym zgodnie z prawem krajowym tego państwa pozostaje nienaruszona, o ile nie narusza to zasady *ne bis in idem*.

Art. 20 stanowi, że po przekazaniu postępowania karnego zastosowanie mają do niego prawo i procedury krajowe państwa, do którego kierowany jest wniosek. Każdy czyn, środek w ramach postępowania przygotowawczego lub materiał dowodowy zgromadzone w państwie wnioskującym do celów danego postępowania karnego powinien mieć w państwie, do którego kierowany jest wniosek, taką samą wagę, jak gdyby miał miejsce lub został przeprowadzony zgodnie z prawem przez jego organy, chyba że byłoby to sprzeczne z podstawowymi zasadami prawa państwa, do którego kierowany jest wniosek. Po przekazaniu postępowania karnego państwo, do którego skierowano wniosek, powinno zastosować swoje prawo krajowe w celu określenia kary za dane przestępstwo. Jeżeli przestępstwo zostało popełnione na terytorium państwa wnioskującego, organy, do których

kierowany jest wniosek, mogą podczas ustalania kary wziąć pod uwagę maksymalną karę przewidzianą w prawie państwa wnioskującego, o ile jest to korzystne dla oskarżonego i zgodne z prawem państwa, do którego kierowany jest wniosek. Celem tego przepisu jest uniknięcie sytuacji, w których przekazanie postępowania karnego prowadziłoby do zastosowania przez państwo, do którego kierowany jest wniosek, kary wyższej niż maksymalna kara przewidziana za to samo przestępstwo w państwie wnioskującym. Ma on na celu zapewnienie przestrzegania zasady pewności prawa i przewidywalności prawa właściwego dla danego podejrzanego lub oskarżonego.

Art. 21 zobowiązuje organ, do którego kierowany jest wniosek, do poinformowania organu wnioskującego o wszelkich decyzjach wydanych po zakończeniu postępowania karnego.

ROZDZIAŁ 4: ŚRODKI KOMUNIKACJI

Rozdział ten zawiera przepisy dotyczące środków komunikacji elektronicznej między organami wnioskującymi a organami, do których kierowany jest wniosek, a także z organami centralnymi i Eurojustem za pośrednictwem zdecentralizowanego systemu informatycznego.

ROZDZIAŁ 5: PRZEPISY KOŃCOWE

Rozdział ten zawiera przepisy dotyczące statystyk, sprawozdawczości, przyjmowania aktów delegowanych w przypadku konieczności zmiany zaświadczenia załączonego do niniejszego wniosku, przepisy dotyczące powiadomień od państw członkowskich, związku wniosku z międzynarodowymi umowami i porozumieniami, a także przepisy przejściowe dotyczące środków komunikacji między organami, zanim zaczną obowiązywać wymóg korzystania ze zdecentralizowanego systemu informatycznego.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**dotyczące przekazywania postępowania w sprawach karnych**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 82 ust. 1 lit. b) i d),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁴⁰,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

mając na uwadze, że:

- (1) Unia wyznaczyła sobie cel, jakim jest utrzymanie i rozwój przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.
- (2) Program haski: wzmacnianie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w Unii Europejskiej⁴¹ nakłada na państwa członkowskie obowiązek rozważenia możliwości skoncentrowania ścigania w wielostronnych sprawach transgranicznych w jednym państwie członkowskim. Założeniem jest przy tym zwiększenie skuteczności ścigania przy jednoczesnym zagwarantowaniu prawidłowego sprawowania wymiaru sprawiedliwości.
- (3) W programie środków mających na celu wprowadzenie w życie zasady wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych⁴² wezwano do ustanowienia instrumentu umożliwiającego przekazywanie postępowań karnych innym państwom członkowskim.
- (4) Konieczne jest pogłębianie współpracy sądowej między państwami członkowskimi w celu zwiększenia skuteczności i prawidłowego sprawowania wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych w ramach wspólnej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz zapewnienia, aby dochodzenie lub ściganie przestępstwa było prowadzone w państwie członkowskim najodpowiedniejszym do tego celu. W szczególności wspólne przepisy obowiązujące państwa członkowskie w zakresie przekazywania postępowań karnych mogłyby pomóc uniknąć niepotrzebnego prowadzenia równoległych postępowań karnych w różnych państwach członkowskich w odniesieniu do tych samych okoliczności faktycznych i tej samej osoby, które to równoległe postępowania mogłyby prowadzić do naruszenia zasady *ne bis in idem*. Mogłyby one również wpłynąć na zmniejszenie liczby wielokrotnych postępowań karnych dotyczących tych samych okoliczności faktycznych lub tej samej osoby, prowadzonych w różnych państwach członkowskich. Mają one ponadto na celu

⁴⁰ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

⁴¹ Dz.U. C 53 z 3.3.2005, s. 1.

⁴² Dz.U. C 12 z 15.1.2001, s. 10.

zapewnienie możliwości przekazywania postępowania karnego w sytuacji, w której przekazanie osoby w celu wszczęcia ścigania na podstawie europejskiego nakazu aresztowania⁴³ jest opóźnione lub odmówiono go, np. z takiego powodu, że w sprawie tego samego przestępstwa toczy się równoległe postępowanie karne w innym państwie członkowskim. Pozwala to zapewnić, aby ścigana osoba nie pozostała bezkarna.

- (5) Wspólne przepisy dotyczące przekazywania postępowania karnego mają zasadnicze znaczenie dla skutecznej walki z przestępczością transgraniczną. Jest to szczególnie istotne w przypadku przestępstw popełnianych przez zorganizowane grupy przestępcze, takich jak handel narkotykami, przemyt migrantów, handel ludźmi, nielegalny handel bronią, przestępstwa przeciwko środowisku naturalnemu, cyberprzestępczość lub pranie pieniędzy. Ściganie zorganizowanych grup przestępczych działających w wielu państwach członkowskich może wiązać się z ogromnymi trudnościami dla zaangażowanych organów. Przekazywanie postępowania karnego jest ważnym narzędziem, które wzmocniłoby walkę ze zorganizowanymi grupami przestępczymi działającymi w państwach członkowskich w całej UE.
- (6) Aby zapewnić skuteczną współpracę między organem wnioskującym a organem, do którego kierowany jest wniosek, w odniesieniu do przekazywania postępowania karnego, takie przepisy należy ustanowić w drodze prawnie wiążącego i stosowanego bezpośrednio aktu Unii.
- (7) Przedmiotowe rozporządzenie powinno mieć zastosowanie do wszystkich wniosków składanych w ramach postępowania karnego. Postępowanie karne jest autonomicznym pojęciem prawa Unii interpretowanym przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, niezależnie od orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, począwszy od momentu, w którym właściwe organy państwa członkowskiego poinformowały daną osobę, że jest ona podejrzana lub oskarżona o popełnienie przestępstwa, aż do zakończenia tego postępowania, rozumianego jako ostateczne rozstrzygnięcie kwestii, czy podejrzany lub oskarżony popełnił przestępstwo, w tym, w stosownych przypadkach, skazanie i rozstrzygnięcie wszelkich odwołań.
- 8) Decyzja ramowa Rady 2009/948/WSiSW⁴⁴ ma na celu zapobieganie sytuacjom, w których ta sama osoba jest przedmiotem równoległych postępowań karnych w różnych państwach członkowskich w sprawie tych samych okoliczności faktycznych, co mogłoby doprowadzić do prawomocnego zakończenia tych postępowań w co najmniej dwóch państwach członkowskich. W związku z tym w decyzji przewidziano procedurę bezpośrednich konsultacji między właściwymi organami zainteresowanych państw członkowskich na potrzeby osiągnięcia porozumienia w sprawie skutecznego rozwiązania mającego na celu uniknięcie negatywnych konsekwencji wynikających z takich równoległych postępowań oraz wyeliminowanie utraty czasu i zasobów przez zainteresowane organy. Jeżeli właściwe organy zainteresowanych państw członkowskich postanowią, po przeprowadzeniu konsultacji zgodnie z przywołaną decyzją ramową, skoncentrować postępowanie w jednym państwie członkowskim poprzez przekazanie postępowania karnego, do takiego przekazania należy zastosować przedmiotowe rozporządzenie.

⁴³ Decyzja ramowa Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (2002/584/WSiSW) (Dz.U. L 190 z 18.7.2002, s. 1).

⁴⁴ Decyzja ramowa Rady 2009/948/WSiSW z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie zapobiegania konfliktom jurysdykcji w postępowaniu karnym i w sprawie rozstrzygania takich konfliktów (Dz.U. L 328 z 15.12.2009, s. 42).

- (9) Inne instrumenty prawne w obszarze spraw karnych, w szczególności te związane z konkretnymi rodzajami przestępstw, takie jak dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/541⁴⁵, decyzja ramowa Rady 2002/475/WSiSW⁴⁶ i decyzja ramowa Rady 2008/841/WSiSW⁴⁷, zawierają przepisy odnoszące się do czynników, które należy wziąć pod uwagę w celu scentralizowania postępowania w jednym państwie członkowskim w sytuacji, w której na podstawie tych samych okoliczności faktycznych ściganie może skutecznie wszcząć więcej niż jedno państwo członkowskie. Jeżeli właściwe organy zainteresowanych państw członkowskich postanowią, w wyniku współpracy zgodnej z powyższymi aktami prawnymi, scentralizować postępowanie karne w jednym państwie członkowskim poprzez przekazanie postępowania karnego, do takiego przekazania należy zastosować przedmiotowe rozporządzenie.
- (10) Jeżeli chodzi o stosowanie zasady wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych do celów wykonywania kar w innych państwach członkowskich, przyjęto kilka unijnych aktów prawnych, w szczególności decyzje ramowe Rady 2005/214/WSiSW⁴⁸, 2008/909/WSiSW⁴⁹ i 2008/947/WSiSW⁵⁰. Przedmiotowe rozporządzenie powinno uzupełniać przepisy tych decyzji ramowych i powinno być interpretowane jako niemające wpływu na ich stosowanie.
- (11) Przedmiotowe rozporządzenie nie ma wpływu na spontaniczną wymianę informacji regulowaną innymi aktami prawa Unii.
- (12) Przedmiotowe rozporządzenie nie ma zastosowania do decyzji o ponownym przydzieleniu, połączeniu lub rozdzieleniu spraw, w odniesieniu do których swoje kompetencje zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939⁵¹ wykonuje Prokuratura Europejska.
- (13) Do celów przedmiotowego rozporządzenia państwa członkowskie powinny wyznaczyć właściwe organy w sposób sprzyjający zasadzie bezpośredniego kontaktu między tymi organami.
- (14) W celu administracyjnego przekazywania i przyjmowania wniosków o przekazanie postępowania karnego, a także innej korespondencji urzędowej związanej z takimi wnioskami, państwa członkowskie mogłyby w razie potrzeby i ze względu na strukturę swoich wewnętrznych systemów prawnych wyznaczyć co najmniej jeden

⁴⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/541 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie zwalczania terroryzmu i zastępująca decyzję ramową Rady 2002/475/WSiSW oraz zmieniająca decyzję Rady 2005/671/WSiSW (Dz.U. L 88 z 31.3.2017, s. 6).

⁴⁶ Decyzja ramowa Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu (2002/475/WSiSW) (Dz.U. L 164 z 22.6.2002, s. 3).

⁴⁷ Decyzja ramowa Rady 2008/841/WSiSW z dnia 24 października 2008 r. w sprawie zwalczania przestępczości zorganizowanej (Dz.U. L 300 z 11.11.2008, s. 42).

⁴⁸ Decyzja ramowa Rady 2005/214/WSiSW z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym (Dz.U. L 76 z 22.3.2005, s. 16).

⁴⁹ Decyzja ramowa Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej (Dz.U. L 327 z 5.12.2008, s. 27).

⁵⁰ Decyzja ramowa Rady 2008/947/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków i decyzji w sprawie zawieszenia lub warunkowego zwolnienia w celu nadzorowania przestrzegania warunków zawieszenia i obowiązków wynikających z kar alternatywnych (Dz.U. L 337 z 16.12.2008, s. 102).

⁵¹ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

organ centralny. Takie organy centralne mogłyby również zapewniać wsparcie administracyjne, pełnić funkcje koordynujące i wspomagające, ułatwiając w ten sposób i wspierając przyjmowanie wniosków o przekazanie postępowania karnego.

- (15) Niektóre akty prawne Unii już teraz wymagają od państw członkowskich przyjęcia niezbędnych środków w celu ustanowienia jurysdykcji w odniesieniu do konkretnych przestępstw, takich jak przestępstwa związane z działalnością terrorystyczną⁵² lub fałszowaniem euro⁵³, w sytuacji, gdy odmówiono przekazania danej osoby.
- (16) W przedmiotowym rozporządzeniu przewiduje się jurysdykcję w szczególnych przypadkach, co służy zapewnieniu, aby do celów przekazania postępowania karnego zgodnie z tym rozporządzeniem państwo, do którego kierowany jest wniosek, mogło sprawować jurysdykcję w zakresie przestępstw, do których zastosowanie ma prawo państwa wnioskującego, jeżeli wymaga tego skuteczne i prawidłowe sprawowanie wymiaru sprawiedliwości. Państwo, do którego kierowany jest wniosek, powinno sprawować jurysdykcję w zakresie orzekania w sprawach przestępstw, w odniesieniu do których występuje się o przekazanie, w każdym przypadku, w którym uznaje się to państwo członkowskie za najodpowiedniejsze do przeprowadzenia ścigania.
- (17) Jurysdykcja taka powinna zostać ustanowiona w sytuacjach, w których państwo, do którego kierowany jest wniosek, odmawia przekazania podejrzanego lub oskarżonego, wobec którego wydano europejski nakaz aresztowania i który przebywa w państwie, do którego kierowany jest wniosek, i jest obywatelem tego państwa lub w nim zamieszkuje, jeżeli taka odmowa opiera się na szczególnych podstawach wymienionych w przedmiotowym rozporządzeniu. Państwo, do którego kierowany jest wniosek, powinno sprawować jurysdykcję również wtedy, gdy przestępstwo wywołuje skutki lub powoduje szkody głównie w państwie, do którego kierowany jest wniosek. Szkodę należy brać pod uwagę w każdym przypadku, gdy stanowi ona jedno z ustawowych znamion przestępstwa, zgodnie z prawem państwa, do którego kierowany jest wniosek. Państwo, do którego kierowany jest wniosek, powinno sprawować jurysdykcję także w przypadku, gdy w państwie tym toczy się już postępowanie karne przeciwko temu samemu podejrzanemu lub oskarżonemu w odniesieniu do innych okoliczności faktycznych, tak aby można było orzec w przedmiocie całej karalności takiej osoby w jednym postępowaniu karnym, lub gdy w sprawie tych samych lub powiązanych okoliczności faktycznych w państwie tym toczy się postępowanie karne przeciwko innym osobom, co może w szczególności mieć znaczenie dla skoncentrowania w jednym państwie członkowskim postępowania przygotowawczego oraz ścigania w związku z daną organizacją przestępczą. W obu przypadkach podejrzaný lub oskarżony w postępowaniu karnym powinien być obywatelem państwa, do którego kierowany jest wniosek, lub w nim zamieszkiwać.
- (18) Aby osiągnąć cel przedmiotowego rozporządzenia i zapobiec konfliktom jurysdykcji, ze szczególnym uwzględnieniem tych państw członkowskich, których systemy prawne – lub ściganie niektórych przestępstw – oparte są na zasadzie legalizmu, państwo wnioskujące powinno, zwracając się o przekazanie postępowania karnego, zrzec się swojej jurysdykcji w zakresie ścigania danej osoby za przestępstwo, którego dotyczy

⁵² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/541 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie zwalczania terroryzmu i zastępująca decyzję ramową Rady 2002/475/WSiSW oraz zmieniająca decyzję Rady 2005/671/WSiSW (Dz.U. L 88 z 31.3.2017, s. 6).

⁵³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/62/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie prawnokarnych środków ochrony euro i innych walut przed fałszowaniem, zastępująca decyzję ramową Rady 2000/383/WSiSW (Dz.U. L 151 z 21.5.2014, s. 1).

wniosek o przekazanie. Na tej podstawie właściwe organy państwa wnioskującego powinny mieć możliwość umorzenia postępowania karnego wszczętego przed nimi na rzecz państwa członkowskiego uznanego za odpowiedniejsze do przeprowadzenia ścigania, nawet jeżeli byłyby one zobowiązane do ścigania na podstawie prawa krajowego. Takie zrzeczenie się jurysdykcji powinno pozostawać bez uszczerbku dla przepisów dotyczących skutków przekazania postępowania karnego w państwie wnioskującym, określonych w przedmiotowym rozporządzeniu.

- (19) Przedmiotowe rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”) oraz w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.
- (20) Przedmiotowe rozporządzenie nie narusza praw procesowych zapisanych w prawie Unii, takich jak Karta praw podstawowych, dyrektywy 2010/64/UE⁵⁴, 2012/13/UE⁵⁵, 2013/48/UE⁵⁶, (UE) 2016/343⁵⁷, (UE) 2016/800⁵⁸ i (UE) 2016/1919⁵⁹ w sprawie praw procesowych.
- (21) Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby przy stosowaniu niniejszego rozporządzenia uwzględniano potrzeby osób wymagających szczególnego traktowania. Zgodnie z zaleceniem Komisji (2013/C 378/02)⁶⁰ podejrzanych lub oskarżonych wymagających szczególnego traktowania należy rozumieć jako wszystkich podejrzanych lub oskarżonych, którzy nie są w stanie zrozumieć postępowania karnego i skutecznie w nim uczestniczyć ze względu na swój wiek, stan umysłowy lub fizyczny bądź niepełnosprawność.
- (22) Podobnie państwa członkowskie powinny zapewnić, aby podczas stosowania niniejszego rozporządzenia brano pod uwagę prawa procesowe podejrzanych

⁵⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym (Dz.U. L 280 z 26.10.2010, s. 1).

⁵⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/13/UE z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym (Dz.U. L 142 z 1.6.2012, s. 1).

⁵⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE z dnia 22 października 2013 r. w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności (Dz.U. L 294 z 6.11.2013, s. 1).

⁵⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym (Dz.U. L 65 z 11.3.2016, s. 1).

⁵⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/800 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie gwarancji procesowych dla dzieci będących podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym (Dz.U. L 132 z 21.5.2016, s. 1).

⁵⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1919 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie pomocy prawnej z urzędu dla podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym oraz dla osób, których dotyczy wniosek w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania (Dz.U. L 297 z 4.11.2016, s. 1).

⁶⁰ Zalecenie Komisji z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie gwarancji procesowych dla osób wymagających szczególnego traktowania podejrzanych lub oskarżonych w postępowaniu karnym (2013/C 378/02) (Dz.U. C 378 z 24.12.2013, s. 8).

i oskarżonych, wobec których zastosowano tymczasowe aresztowanie, zgodnie z zaleceniem Komisji C(2022) 8987 final⁶¹.

- (23) Przedmiotowe rozporządzenie nie powinno nakładać żadnego obowiązku występowania z wnioskiem o przekazanie postępowania karnego. Oceniając, czy należy złożyć wniosek o przekazanie postępowania karnego, organ wnioskujący powinien przeanalizować, czy takie przekazanie jest konieczne i właściwe. Ocenę tę należy przeprowadzać indywidualnie dla każdego przypadku w celu zidentyfikowania państwa członkowskiego, które jest najodpowiedniejsze do ścigania danego przestępstwa.
- (24) Oceniając, czy wniosek o przekazanie postępowania karnego jest uzasadniony, organ wnioskujący powinien wziąć pod uwagę szereg kryteriów, których pierwszeństwo i waga powinny opierać się na okolicznościach faktycznych i istocie każdego indywidualnego przypadku. Należy uwzględnić wszystkie istotne czynniki w najlepszym interesie wymiaru sprawiedliwości. Jeżeli na przykład przestępstwo popełniono w całości lub w części na terytorium państwa, do którego kierowany jest wniosek, lub większość skutków lub szkód spowodowanych przestępstwem poniesiono na terytorium państwa, do którego kierowany jest wniosek, państwo to można uznać za odpowiednie do przeprowadzenia ścigania, zważywszy, że materiał dowodowy, który ma zostać zebrany, taki jak zeznania świadków, ofiary lub opinie biegłych, znajduje się w państwie, do którego kierowany jest wniosek i w związku z tym łatwiej można go zgromadzić, jeżeli postępowanie karne zostanie przekazane. Ponadto łatwiejsze byłoby wszczęcie późniejszych postępowań odszkodowawczych w państwie, do którego kierowany jest wniosek, jeżeli postępowanie ustalające odpowiedzialność karną byłoby przeprowadzone w tym samym państwie członkowskim. Podobnie, jeżeli większość materiału dowodowego znajduje się w państwie, do którego kierowany jest wniosek, przekazanie postępowania karnego mogłoby ułatwić zgromadzenie, a następnie określenie dopuszczalności dowodów zgromadzonych zgodnie z prawem państwa, do którego kierowany jest wniosek.
- (25) Jeżeli podejrzany lub oskarżony jest obywatelem państwa, do którego kierowany jest wniosek, lub w tym państwie zamieszkuje, przekazanie postępowania karnego może być uzasadnione celem, jakim jest zapewnienie prawa podejrzanego lub oskarżonego do obecności na rozprawie, zgodnie z dyrektywą (UE) 2016/343. Podobnie jeżeli większość ofiar to obywatele lub mieszkańcy państwa, do którego kierowany jest wniosek, przekazanie może być uzasadnione celem, jakim jest umożliwienie ofiarom przystępnego udziału w postępowaniu karnym i skutecznego przesłuchania w charakterze świadków w toku postępowania. W przypadkach, w których w państwie, do którego kierowany jest wniosek, odmówiono przekazania podejrzanego lub oskarżonego, wobec którego wydano europejski nakaz aresztowania, z powodów określonych w przedmiotowym rozporządzeniu, przekazanie może być również uzasadnione, jeżeli osoba ta przebywa w państwie, do którego kierowany jest wniosek, a nie jest obywatelem tego państwa ani nie ma w nim miejsca zamieszkania.
- (26) Dokonanie oceny na podstawie posiadanych materiałów, czy istnieją uzasadnione podstawy, by sądzić, że podejrzany, oskarżony lub ofiara zamieszkuje w państwie, do którego kierowany jest wniosek, należy do organu wnioskującego. Jeżeli dostępne są

⁶¹ Zalecenie Komisji z dnia 8 grudnia 2022 r. w sprawie praw procesowych osób podejrzanych i oskarżonych podlegających tymczasowemu aresztowaniu oraz materialnych warunków pozbawienia wolności (C(2022) 8987 final).

jedynie ograniczone informacje, taka ocena mogłaby również być przedmiotem konsultacji między organem wnioskującym a organem, do którego kierowany jest wniosek. Istotne mogą być różne obiektywne okoliczności, które mogłyby wskazywać na to, że dana osoba ustanowiła lub zamierzała ustanowić w danym państwie członkowskim zwykły ośrodek swoich interesów życiowych. Uzasadnione podstawy, by przypuszczać, że dana osoba zamieszkuje w państwie, do którego kierowany jest wniosek, mogą istnieć w szczególności w przypadku, gdy dana osoba jest zarejestrowana jako mająca miejsce zamieszkania w państwie, do którego kierowany jest wniosek, poprzez otrzymanie dowodu tożsamości, dokumentu pobytowego lub wpisu do oficjalnego rejestru mieszkańców. Jeżeli osoba ta nie jest zarejestrowana w państwie, do którego kierowany jest wniosek, na miejsce zamieszkania może wskazywać fakt, że osoba ta przejawiała zamiar osiedlenia się w tym państwie członkowskim lub w następstwie długiego trwałego pobytu w tym państwie członkowskim nawiązała z nim pewne więzi, porównywalne z takimi, które byłyby następstwem posiadania w nim formalnego miejsca zamieszkania. W celu ustalenia, czy w konkretnej sytuacji między daną osobą a państwem, do którego kierowany jest wniosek, istnieją wystarczające więzi dające uzasadnione podstawy, by sądzić, że dana osoba zamieszkuje w tym państwie, należy wziąć pod uwagę różne obiektywne czynniki charakteryzujące sytuację tej osoby, do których należą w szczególności długość, charakter i warunki jej obecności w państwie, do którego kierowany jest wniosek, lub więzi rodzinne lub gospodarcze, jakie tę osobę łączą z państwem, do którego kierowany jest wniosek. Dla ustalenia, czy istnieją uzasadnione podstawy, by sądzić, że dana osoba zamieszkuje w państwie, do którego kierowany jest wniosek, znaczenie mogą mieć zarejestrowany pojazd, rejestracja numeru telefonu, rachunek bankowy, fakt nieprzerwanego pobytu danej osoby w państwie, do którego kierowany jest wniosek, lub inne obiektywne czynniki. Krótka wizyta, pobyt wakacyjny, w tym w domu wakacyjnym, lub podobny pobyt w państwie, do którego kierowany jest wniosek, bez żadnego dalszego istotnego związku, nie powinny wystarczyć do ustalenia miejsca zamieszkania w tym państwie członkowskim. Z drugiej strony nieprzerwany pobyt trwający co najmniej trzy miesiące należy w większości przypadków uznać za wystarczający do ustalenia miejsca zamieszkania.

- (27) Przekazanie postępowania karnego może być również uzasadnione, gdy w państwie, do którego kierowany jest wniosek, toczy się przeciwko podejrzanemu lub oskarżonemu postępowanie karne w odniesieniu do tych samych lub innych okoliczności faktycznych lub gdy w państwie, do którego kierowany jest wniosek, toczy się postępowanie karne w odniesieniu do tych samych lub powiązanych okoliczności faktycznych przeciwko innym osobom, np. w przypadkach ścigania transgranicznych organizacji przestępczych, gdy różni współoskarżeni mogą być ścigani w różnych państwach członkowskich. Ponadto, jeżeli podejrzanym lub oskarżonym odbywa lub ma odbyć karę pozbawienia wolności za inne przestępstwo w państwie, do którego kierowany jest wniosek, przekazanie postępowania karnego może być uzasadnione celem, jakim jest zapewnienie prawa osoby skazanej do obecności na rozprawie, w związku z którą ma nastąpić przekazanie postępowania karnego, podczas odbywania kary w państwie, do którego skierowano wniosek. Organy wnioskujące powinny także należycie rozważyć, czy przekazanie postępowania karnego mogłoby przyczynić się do resocjalizacji danej osoby w przypadku, gdyby kara miała zostać wykonana w państwie, do którego kierowany jest wniosek: w tym celu należy wziąć pod uwagę przywiązanie danej osoby do państwa, do którego kierowany jest wniosek, to czy uważa je ona za miejsce powiązań

rodziny, językowych, kulturowych, społecznych lub ekonomicznych oraz wszelkie inne powiązania z państwem, do którego kierowany jest wniosek.

- (28) Składając wniosek o przekazanie postępowania karnego, organ wnioskujący powinien – zanim rozważy przekazanie postępowania karnego wyłącznie na tej podstawie, że większość dowodów znajduje się w państwie, do którego kierowany jest wniosek – uwzględnić możliwości uzyskania materiału dowodowego z innych państw członkowskich za pomocą istniejących instrumentów wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych, takich jak dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/41/UE⁶², oraz, w stosownych przypadkach, wzajemnej pomocy prawnej.
- (29) Podejrzani, oskarżeni lub ofiary powinni mieć możliwość wystąpienia z wnioskiem o przekazanie dotyczących ich postępowań karnych do innego państwa członkowskiego. Wnioski te nie powinny jednak nakładać na organ wnioskujący lub organ, do którego kierowany jest wniosek, obowiązku złożenia wniosku o przekazanie postępowania karnego lub przekazania takiego postępowania. Jeżeli w następstwie wniosku o przekazanie złożonego przez podejrzanego, oskarżonego, ofiarę lub adwokata działającego w ich imieniu organy dowiadują się o równoległym postępowaniu karnym, są one zobowiązane do przeprowadzenia wzajemnych konsultacji zgodnie z decyzją ramową 2009/948/WSiSW.
- (30) Organ wnioskujący powinien jak najszybciej poinformować podejrzanego lub oskarżonego o planowanym przekazaniu i zapewnić takiej osobie możliwość wyrażenia swojej opinii ustnie lub pisemnie, zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym, aby umożliwić organom uwzględnienie jej uzasadnionych interesów przed złożeniem wniosku o przekazanie. Oceniając uzasadniony interes podejrzanego lub oskarżonego dotyczący pozyskania informacji o planowanym przekazaniu, organ wnioskujący powinien wziąć pod uwagę potrzebę zapewnienia poufności postępowania przygotowawczego oraz ryzyko szkody dla postępowania karnego przeciwko tej osobie, np. gdy konieczne jest zabezpieczenie ważnego interesu publicznego, jak w sytuacji, w której takie informacje mogłyby zaszkodzić toczącym się utajonym dochodzeniom lub poważnie zaszkodzić bezpieczeństwu narodowemu państwa członkowskiego, w którym wszczęto postępowanie karne. Jeżeli organ wnioskujący nie może ustalić miejsca pobytu podejrzanego lub oskarżonego mimo podjęcia starań w rozsądnym zakresie, obowiązek poinformowania takiej osoby powinien mieć zastosowanie od momentu zmiany powyższej okoliczności.
- (31) Stosując przedmiotowe rozporządzenie należy uwzględnić prawa ofiar określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE⁶³. Przedmiotowego rozporządzenia nie należy interpretować jako uniemożliwiającego państwom członkowskim przyznawanie ofiarom na mocy prawa krajowego szerszych uprawnień niż te, które określa prawo Unii.
- (32) Podejmując decyzję o przekazaniu postępowania karnego, organ wnioskujący powinien należycie uwzględnić uzasadnione interesy ofiar, w tym ich ochronę, oraz ocenić, czy przekazanie postępowania karnego może zaszkodzić skutecznemu korzystaniu przez ofiarę z przysługujących jej praw w danym postępowaniu karnym. Obejmuje to na przykład udostępnienie ofierze możliwości złożenia zeznań podczas

⁶² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych (Dz.U. L 130 z 1.5.2014, s. 1).

⁶³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57).

rozprawy w państwie, do którego kierowany jest wniosek, jeżeli nie jest ono państwem członkowskim, w którym osoba ta zamieszkuje, oraz poczynienie w tym celu odpowiednich przygotowań. Należy ponadto rozważyć możliwość pozyskiwania i udostępniania przez ofiary materiału dowodowego, na przykład pochodzącego od świadków i biegłych, w celu dochodzenia odszkodowania lub skorzystania z programów ochrony świadków w państwie, do którego kierowany jest wniosek. Przekazywanie postępowania karnego nie powinno naruszać prawa ofiar do odszkodowania. Przedmiotowe rozporządzenie nie ma wpływu na przepisy dotyczące odszkodowania i zwrotu mienia ofiarom w postępowaniach krajowych.

- (33) Zawsze gdy istnieje potrzeba, by zapewniona ofierze ochrona w państwie wnioskującym była kontynuowana w państwie, do którego kierowany jest wniosek, właściwe organy w państwie wnioskującym powinny rozważyć wydanie europejskiego nakazu ochrony zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 606/2013⁶⁴ lub dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/99/UE⁶⁵.
- (34) Państwo, do którego kierowany jest wniosek, powinno zapewnić podejrzanym i oskarżonym, a także ofiarom, dostęp do skutecznych środków odwoławczych od decyzji o wyrażeniu zgody na przekazanie postępowania karnego, zgodnie z art. 47 Karty i z procedurami mającymi zastosowanie na mocy prawa krajowego, jeżeli stosowanie niniejszego rozporządzenia ma niekorzystny wpływ na prawa tych osób.
- (35) Właściwe stosowanie niniejszego rozporządzenia zakłada komunikację między uczestniczącymi organami wnioskującymi a uczestniczącymi organami, do których kierowany jest wniosek, które to organy należy zachęcać do wzajemnych konsultacji w każdym przypadku, gdy jest to właściwe dla ułatwienia sprawnego i skutecznego stosowania niniejszego rozporządzenia, bezpośrednio lub, w stosownych przypadkach, za pośrednictwem Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust).
- (36) Organ wnioskujący powinien skonsultować się z organem, do którego kierowany jest wniosek, przed wydaniem wniosku o przekazanie postępowania karnego, w szczególności gdy jest to konieczne do ustalenia, czy przekazanie postępowania karnego leży w interesie skutecznego i prawidłowego sprawowania wymiaru sprawiedliwości, a także czy jest prawdopodobne, że organ, do którego kierowany jest wniosek, powoła się na jedną z podstaw odmowy na podstawie przedmiotowego rozporządzenia.
- (37) Przesyłając wniosek o przekazanie postępowania karnego, organ wnioskujący powinien przedstawić dokładne i jasne informacje na temat okoliczności i warunków leżących u podstaw wniosku, a także wszelkie inne dokumenty uzupełniające, aby umożliwić organowi, do którego kierowany jest wniosek, podjęcie świadomej decyzji w sprawie przekazania postępowania karnego.
- (38) Dopóki organ, do którego kierowany jest wniosek, nie podejmie decyzji o wyrażeniu zgody na przekazanie postępowania karnego, organ wnioskujący powinien mieć możliwość wycofania wniosku, na przykład gdy pozyska wiedzę o dodatkowych aspektach, w związku z którymi przekazanie nie będzie wydawać się już uzasadnione.

⁶⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 606/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych (Dz.U. L 181 z 29.6.2013, s. 4).

⁶⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/99/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony (Dz.U. L 338 z 21.12.2011, s. 2).

- (39) Organ, do którego kierowany jest wniosek, powinien poinformować organ wnioskujący o swojej uzasadnionej decyzji w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie mu postępowania karnego niezwłocznie i nie później niż 60 dni po otrzymaniu wniosku o przekazanie postępowania karnego. W szczególnych przypadkach, gdy organ, do którego kierowany jest wniosek, nie jest w stanie dotrzymać tego terminu, na przykład jeżeli uzna, że konieczne są dodatkowe informacje, termin może zostać przedłużony jedynie o kolejne 30 dni, aby uniknąć nadmiernych opóźnień.
- (40) Odmowy w sprawie przekazania postępowania karnego nie należy udzielać z powodów innych niż przewidziane w przedmiotowym rozporządzeniu. Aby zgoda na przekazanie postępowania karnego mogła być wyrażona, w państwie, do którego kierowany jest wniosek, możliwe powinno być ściganie czynów leżących u podstaw postępowania karnego. Organ, do którego kierowany jest wniosek, nie powinien wyrazić zgody na przekazanie mu postępowania karnego, jeżeli czyn, którego dotyczy wniosek, nie jest przestępstwem w państwie, do którego kierowany jest wniosek, lub gdy państwo, do którego kierowany jest wniosek, nie sprawuje jurysdykcji w zakresie tego przestępstwa, chyba że sprawuje jurysdykcję przewidzianą przedmiotowym rozporządzeniem. Ponadto nie należy wyrażać zgody na przekazanie postępowania karnego w przypadku innych przeszkód w ściganiu w państwie, do którego kierowany jest wniosek. Organ, do którego kierowany jest wniosek, powinien mieć również możliwość odmowy przekazania postępowania karnego, jeżeli podejrzany lub oskarżony korzysta z immunitetu lub przywileju zgodnie z prawem państwa, do którego kierowany jest wniosek, np. w przypadku niektórych kategorii osób (takich jak dyplomaci) lub szczególnie chronionych relacji (takich jak przywilej adwokata i jego klienta), lub jeżeli organ, do którego kierowany jest wniosek, uważa, że takie przekazanie nie jest uzasadnione interesem skutecznego i prawidłowego sprawowania wymiaru sprawiedliwości, na przykład ze względu na to, że nie jest spełnione żadne z kryteriów wymaganych do złożenia wniosku o przekazanie postępowania karnego lub jeżeli zaświadczenie dotyczące wniosku o przekazanie jest niekompletne lub nieprawidłowo wypełnione przez organ wnioskujący, co nie pozwala organowi, do którego kierowany jest wniosek, na uzyskanie informacji niezbędnych do oceny wniosku o przekazanie postępowania karnego.
- (41) Zasada *ne bis in idem*, określona w art. 54–58 Konwencji wykonawczej do układu z Schengen⁶⁶ i w art. 50 Karty oraz zgodnie z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jest podstawową zasadą prawa karnego, zgodnie z którą oskarżony nie powinien być ponownie sądzony lub ukarany w postępowaniu karnym za przestępstwo, w odniesieniu do którego został już uprzednio uniewinniony lub za które został już skazany prawomocnym wyrokiem. W związku z tym organ, do którego kierowany jest wniosek, powinien odmówić przekazania ścigania w postępowaniu karnym, jeżeli przejęcie postępowania byłoby sprzeczne z tą zasadą.
- (42) Przed podjęciem decyzji o niewyrażeniu zgody na przekazanie postępowania karnego ze względu na którąkolwiek podstawę odmowy organ, do którego kierowany jest wniosek, powinien skonsultować się z organem wnioskującym w celu uzyskania wszelkich niezbędnych dodatkowych informacji.

⁶⁶ Konwencja wykonawcza do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 roku między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz.U. L 239 z 22.9.2000, s. 19).

- (43) Wyrażenie zgody na przekazanie postępowania karnego przez organ, do którego kierowany jest wniosek, powinno skutkować zawieszeniem lub umorzeniem postępowania karnego w państwie wnioskującym, aby uniknąć powielania środków w państwie wnioskującym i państwie, do którego kierowany jest wniosek. Powinno to pozostawać bez uszczerbku dla postępowań przygotowawczych lub innych środków procesowych, które mogą być niezbędne do wykonania decyzji opartych na instrumentach wzajemnego uznawania lub do zastosowania się do wniosków o wzajemną pomoc prawną związanych z postępowaniem, którego dotyczy przekazanie. Pojęciu „czynności dochodzeniowych lub innych środków procesowych” należy nadać wykładnię rozszerzającą, jako obejmującemu nie tylko wszelkie środki służące gromadzeniu materiału dowodowego, lecz także wszelkie czynności procesowe skutkujące zastosowaniem tymczasowego aresztowania lub wszelkie inne środki tymczasowe. Aby uniknąć nadużywania środków zaskarżenia i zapewnić, aby postępowanie karne nie podlegało zawieszeniu na dłuższy czas w sytuacji, gdy w państwie, do którego kierowany jest wniosek, powołano się na środek odwoławczy o skutku zawieszającym, nie należy zawieszać ani umarzać postępowania karnego w państwie wnioskującym do czasu podjęcia decyzji w sprawie środka odwoławczego w państwie, do którego kierowany jest wniosek.
- (44) Przedmiotowe rozporządzenie nie powinno stanowić podstawy prawnej zatrzymania osób w celu ich fizycznego przekazania do państwa, do którego kierowany jest wniosek, tak aby państwo to mogło wszcząć postępowanie karne przeciwko tej osobie.
- (45) Organ, do którego kierowany jest wniosek, powinien poinformować na piśmie organ wnioskujący o wszelkich decyzjach wydanych po zakończeniu postępowania karnego w państwie, do którego kierowany jest wniosek. Decyzja ramowa 2009/948/WSiSW nakłada podobny obowiązek w przypadku osiągnięcia porozumienia w sprawie koncentracji postępowań w jednym państwie członkowskim. W przypadku gdy organ, do którego kierowany jest wniosek, podejmie decyzję o umorzeniu postępowania karnego dotyczącego okoliczności faktycznych leżących u podstaw wniosku o przekazanie, powinien również podać powody takiego umorzenia.
- (46) Jeżeli organ, do którego kierowany jest wniosek, podejmie decyzję o umorzeniu postępowania karnego dotyczącego okoliczności faktycznych leżących u podstaw wniosku o przekazanie, organ wnioskujący może kontynuować lub wznowić postępowanie karne, jeżeli nie pociągałoby to za sobą naruszenia zasady *ne bis in idem*, tj. jeżeli decyzja ta nie wyklucza definitywnie dalszego ścigania na mocy prawa państwa, do którego kierowany jest wniosek, a tym samym nie uniemożliwia dalszych postępowań w tym państwie w odniesieniu do tych samych czynów. Ofiary powinny mieć możliwość wszczęcia postępowania karnego w państwie wnioskującym zgodnie z prawem krajowym tego państwa lub złożenia wniosku o wznowienie takiego postępowania, pod warunkiem że nie pociągałoby to za sobą naruszenia zasady *ne bis in idem*.
- (47) Po przekazaniu postępowania karnego zgodnie z przedmiotowym rozporządzeniem organ, do którego kierowany jest wniosek, powinien stosować odpowiednie przepisy i procedury krajowe. Żaden z przepisów przedmiotowego rozporządzenia nie powinien być interpretowany jako ingerujący w ewentualną zasadę oportunistu przewidzianą w prawie krajowym.
- (48) Państwo, do którego kierowany jest wniosek, powinno stosować swoje prawo krajowe w celu określenia kary mającej zastosowanie do danego przestępstwa. Jeżeli przestępstwo popełniono na terytorium państwa wnioskującego, organy, do których

kierowany jest wniosek, mogą podczas ustalania kary uwzględnić maksymalną karę przewidzianą w prawie państwa wnioskującego, zawsze gdy jest to korzystne dla oskarżonego i zgodnie z prawem państwa, do którego kierowany jest wniosek. Należy to uwzględnić w sytuacjach, w których przekazanie postępowania karnego doprowadziłoby do zastosowania w państwie, do którego kierowany jest wniosek, kary wyższej niż maksymalna kara przewidziana za to samo przestępstwo w państwie wnioskującym, aby zapewnić odnośnym podejrzanym lub oskarżonym pewien stopień pewności prawa i przewidywalności prawa właściwego. Jeżeli jurysdykcja państwa, do którego kierowany jest wniosek, opiera się wyłącznie na przedmiotowym rozporządzeniu, należy zawsze brać pod uwagę maksymalną karę przewidzianą prawem państwa wnioskującego.

- (49) Państwa członkowskie nie powinny mieć możliwości dochodzenia od siebie nawzajem zwrotu kosztów wynikających ze stosowania przedmiotowego rozporządzenia. Jeżeli jednak państwo wnioskujące poniosło duże lub nadzwyczajne koszty związane z tłumaczeniem dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, które mają zostać przekazane państwu, do którego kierowany jest wniosek, organ, do którego kierowany jest wniosek, powinien rozważyć propozycję organu wnioskującego dotyczącą podziału kosztów.
- (50) Współpracę i wymianę informacji między organami wnioskującymi a organami, do których kierowane są wnioski, ułatwiłoby stosowanie standardowego zaświadczenia przetłumaczonego na wszystkie języki urzędowe Unii, umożliwiając szybsze i skuteczniejsze podejmowanie decyzji w sprawie wniosku o przekazanie. Obniża to również koszty tłumaczeń pisemnych i przyczynia się do zwiększenia jakości wniosków.
- (51) Zaświadczenie powinno zawierać wyłącznie dane osobowe niezbędne do ułatwienia organowi, do którego kierowany jest wniosek, podjęcia decyzji w sprawie wniosku. Zaświadczenie powinno zawierać wskazanie kategorii danych osobowych, takich jak to, czy dana osoba jest osobą podejrzaną, oskarżoną czy ofiarą, a także określone pola dla każdej z tych kategorii.
- (52) Aby możliwa była skuteczna reakcja na ewentualną potrzebę poprawy w odniesieniu do zaświadczenia, które ma być wykorzystywane na potrzeby występowania o przekazanie postępowania karnego, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do zmiany załącznika do niniejszego rozporządzenia. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja przeprowadziła stosowne konsultacje, w tym na szczeblu eksperckim, oraz aby konsultacje te przeprowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z 13 kwietnia 2016 r.⁶⁷ W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (53) Aby zapewnić szybką, bezpośrednią, interoperacyjną, niezawodną i bezpieczną wymianę danych dotyczących spraw, komunikacja na podstawie przedmiotowego rozporządzenia między organem wnioskującym a organem, do którego kierowany jest wniosek, oraz z udziałem organów centralnych – jeżeli państwo członkowskie

⁶⁷ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 13.

wyznaczyło organ centralny, a także z Eurojustem, powinna co do zasady odbywać się za pośrednictwem zdecentralizowanego systemu informatycznego w rozumieniu rozporządzenia (UE).../... [rozporządzenie w sprawie cyfryzacji]⁶⁸. W szczególności zdecentralizowany system informatyczny powinien być co do zasady wykorzystywany do wymiany zaświadczeń oraz wszelkich innych istotnych informacji i dokumentów, a także do wszelkiej innej komunikacji między organami na podstawie przedmiotowego rozporządzenia. Jeżeli zastosowanie ma co najmniej jeden z wyjątków wymienionych w rozporządzeniu (UE).../... [rozporządzenie w sprawie cyfryzacji], a zwłaszcza w przypadku, gdy korzystanie ze zdecentralizowanego systemu informatycznego nie jest możliwe lub właściwe, można skorzystać z innych środków komunikacji określonych w tym rozporządzeniu.

- (54) Zamiast z krajowego systemu informatycznego państwa członkowskie mogłyby korzystać z oprogramowania opracowanego przez Komisję (oprogramowanie wzorcowe). Oprogramowanie wzorcowe powinno opierać się na strukturze modułowej, co oznacza, że oprogramowanie jest pakowane i dostarczane oddzielnie od komponentów e-CODEX niezbędnych do podłączenia go do zdecentralizowanego systemu informatycznego. Struktura ta powinna umożliwić państwom członkowskim ponowne wykorzystywanie lub ulepszanie istniejących krajowych infrastruktur komunikacji sądowej do celów transgranicznych.
- (55) Komisja powinna być odpowiedzialna za stworzenie, utrzymanie i rozwój oprogramowania wzorcowego. Komisja powinna zaprojektować, opracować i utrzymywać oprogramowanie wzorcowe w sposób umożliwiający administratorom zapewnienie zgodności z wymogami i zasadami ochrony danych określonymi w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725⁶⁹ i (UE) 2016/679⁷⁰ oraz w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680⁷¹, w szczególności z obowiązkami uwzględnienia ochrony danych w fazie projektowania i domyślnej ochrony danych, a także z obowiązkiem zapewnienia wysokiego poziomu cyberbezpieczeństwa. Oprogramowanie wzorcowe powinno również obejmować odpowiednie środki techniczne i umożliwiać stosowanie środków organizacyjnych niezbędnych do zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa i interoperacyjności, z uwzględnieniem możliwości wymiany szczególnych kategorii danych. Komisja nie przetwarza danych osobowych w kontekście tworzenia, utrzymywania i rozwoju oprogramowania wzorcowego.
- (56) Oprogramowanie wzorcowe opracowane przez Komisję jako system zaplecza powinno programowo gromadzić dane statystyczne niezbędne do celów

⁶⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [...] w sprawie cyfryzacji współpracy sądowej i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych, handlowych i karnych o charakterze transgranicznym oraz zmieniające niektóre akty w dziedzinie współpracy sądowej (Dz.U. L ...).

⁶⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

⁷⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁷¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89).

monitorowania; dane te powinny być przekazywane Komisji. W przypadku gdy państwa członkowskie zdecydują się korzystać z krajowego systemu informatycznego zamiast z oprogramowania wzorcowego opracowanego przez Komisję, system taki mógłby być wyposażony w narzędzia do programowego gromadzenia tych danych; dane te powinny być w takim przypadku przekazywane Komisji. Również łącznik e-CODEX można wyposażyć w funkcję umożliwiającą wyszukiwanie odpowiednich danych statystycznych.

- (57) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania przedmiotowego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze do ustanowienia zdecentralizowanego systemu informatycznego. Uprawnienia te należy wykonywać zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁷².
- (58) Przedmiotowe rozporządzenie powinno stworzyć podstawę prawną wymiany danych osobowych między państwami członkowskimi do celów przekazywania postępowania karnego zgodnie z art. 8 i art. 10 lit. a) dyrektywy (UE) 2016/680. Jednak w odniesieniu do wszelkich innych aspektów, takich jak okres przechowywania danych osobowych otrzymanych przez organ wnioskujący, przetwarzanie danych osobowych przez organy wnioskujące i organy, do których kierowane są wnioski, powinno podlegać przepisom krajowym państw członkowskich przyjętym zgodnie z dyrektywą (UE) 2016/680. Organ wnioskujący i organ, do którego kierowany jest wniosek, należy uznać za administratorów w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych na mocy tej dyrektywy. Organy centralne udzielają wsparcia administracyjnego organom wnioskującym i organom, do których kierowane są wnioski, o oraz – w zakresie, w jakim przetwarzają one dane osobowe w imieniu tych administratorów – należy je uznać za podmioty przetwarzające dane danego administratora. W odniesieniu do przetwarzania danych osobowych przez Eurojust zastosowanie w kontekście przedmiotowego rozporządzenia powinno mieć rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725, bez uszczerbku dla szczegółowych przepisów o ochronie danych zawartych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1727⁷³.
- (59) Cel przedmiotowego rozporządzenia, mianowicie przekazywanie postępowania karnego, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na jego zakres i skutki możliwe jest lepsze osiągnięcie tego celu na szczeblu Unii, dlatego może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, przedmiotowe rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (60) Zgodnie z art. 3 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, te dwa państwa członkowskie powiadomiły [pismem z [...] r.] o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszego rozporządzenia] ALBO [Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii

⁷² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

⁷³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1727 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust) oraz zastąpienia i uchylenia decyzji Rady 2002/187/WSiSW, PE/37/2018/REV/1 (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 138).

w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Irlandia nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje].

- (61) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje.
- (62) Zgodnie z art. 42 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1725 Parlamentu Europejskiego i Rady skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych⁷⁴ i wydał on opinię [...] r.,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Artykuł 1 *Przedmiot*

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia przepisy dotyczące przekazywania postępowania karnego między państwami członkowskimi w celu poprawy skutecznego i prawidłowego sprawowania wymiaru sprawiedliwości w ramach wspólnej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.
2. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie we wszystkich przypadkach przekazywania postępowania karnego w Unii od momentu uznania danej osoby za podejrzaną.
3. Niniejsze rozporządzenie nie skutkuje zmianą obowiązku przestrzegania praw podstawowych i zasad prawnych zapisanych w art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej.

Artykuł 2 *Definicje*

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „państwo wnioskujące” oznacza państwo członkowskie, w którym złożono wniosek o przekazanie postępowania karnego;
- 2) „państwo, do którego kierowany jest wniosek” oznacza państwo członkowskie, do którego przekazywany jest wniosek o przekazanie postępowania karnego w celu przejęcia tego postępowania karnego;
- 3) „organ wnioskujący” oznacza:
 - a) sędziego, sąd, sędziego śledczego lub prokuratora właściwego w danej sprawie lub

⁷⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

- b) każdy inny właściwy organ wyznaczony jako taki przez państwo wnioskujące, który w danym przypadku działa w charakterze organu dochodzeniowego w postępowaniu karnym właściwego do wystąpienia z wnioskiem o przekazanie postępowania karnego zgodnie z prawem krajowym. Ponadto zanim wniosek o przekazanie postępowania karnego zostanie przesłany organowi, do którego kierowany jest wniosek, wniosek ten zatwierdza sędzia, sąd, sędzia śledczy lub prokurator w państwie wnioskującym, po zbadaniu jego zgodności z warunkami wydania takiego wniosku na mocy niniejszego rozporządzenia. Jeżeli wniosek o przekazanie postępowania karnego został zatwierdzony przez sędziego, sąd, sędziego śledczego lub prokuratora, organ ten może również zostać uznany za organ wnioskujący do celów przekazania wniosku;
- 4) „organ, do którego kierowany jest wniosek” oznacza sędziego, sąd, sędziego śledczego lub prokuratora uprawnionego do podejmowania decyzji w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie postępowania karnego zgodnie z art. 12 oraz do zastosowania wszelkich środków przewidzianych w jego prawie krajowym;
- 5) „zdecentralizowany system informatyczny” oznacza system informatyczny zdefiniowany w art. 2 pkt 4 rozporządzenia (UE).../... [rozporządzenia w sprawie cyfryzacji];
- 6) „ofiara” oznacza ofiarę zdefiniowaną w art. 2 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2012/29/UE.

Artykuł 3 *Jurysdykcja*

1. Do celów niniejszego rozporządzenia państwo, do którego kierowany jest wniosek, sprawuje jurysdykcję w zakresie każdego przestępstwa, do którego ma zastosowanie prawo państwa wnioskującego, w sytuacjach gdy:
- a) odmawia ono przekazania podejrzanego lub oskarżonego, który przebywa w państwie, do którego kierowany jest wniosek, i jest jego obywatelem lub ma w nim miejsce zamieszkania, na podstawie art. 4 ust. 7 lit. b) decyzji ramowej 2002/584/WSiSW;
- b) odmawia ono przekazania podejrzanego lub oskarżonego, wobec którego wydano europejski nakaz aresztowania i który przebywa w państwie, do którego kierowany jest wniosek, i który jest obywatelem tego państwa lub w nim zamieszkuje, jeżeli stwierdzi, że – w wyjątkowych sytuacjach – istnieją istotne podstawy, by sądzić, na podstawie konkretnych i obiektywnych dowodów, że przekazanie danej osoby stanowiłoby, w szczególnych okolicznościach danej sprawy, oczywiste naruszenie odpowiedniego prawa podstawowego, o którym mowa w art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej i w Karcie;
- c) większość skutków przestępstwa lub istotna część szkody, wchodzące w skład ustawowych znamion przestępstwa, wystąpiły na terytorium państwa, do którego kierowany jest wniosek;
- d) przeciwko podejrzanemu lub oskarżonemu toczy się w państwie, do którego kierowany jest wniosek, postępowanie karne w odniesieniu do innych okoliczności faktycznych, a podejrzanym lub oskarżonym jest obywatelem państwa, do którego kierowany jest wniosek, lub w nim zamieszkuje;

- e) w państwie, do którego kierowany jest wniosek, toczy się postępowanie karne w odniesieniu do tych samych lub częściowo tych samych okoliczności faktycznych przeciwko innym osobom, a podejrzany lub oskarżony w postępowaniu karnym, które miałyby być przedmiotem przeniesienia, jest obywatelem państwa, do którego kierowany jest wniosek, lub w nim zamieszkuje.
2. Jurysdykcja ustanowiona przez państwo, do którego kierowany jest wniosek, wyłącznie na mocy ust. 1 może być sprawowana jedynie na podstawie wniosku o przekazanie postępowania karnego.

Artykuł 4

Rezygnacja z postępowania karnego, jego zawieszenie lub umorzenie

Każde państwo członkowskie sprawujące na mocy swojego prawa krajowego jurysdykcję do ścigania przestępstwa może, do celów stosowania niniejszego rozporządzenia, zrezygnować z postępowania karnego przeciwko podejrzanemu lub oskarżonemu, zawiesić je lub umorzyć, aby umożliwić przekazanie postępowania karnego w odniesieniu do tego przestępstwa państwu, do którego kierowany jest wniosek.

ROZDZIAŁ 2

PRZEKAZANIE POSTĘPOWANIA KARNEGO

Artykuł 5

Kryteria dotyczące wniosku o przekazanie postępowania karnego

1. Wniosek o przekazanie postępowania karnego można złożyć tylko wtedy, gdy organ wnioskujący uzna, że cel, jakim jest skuteczne i prawidłowe sprawowanie wymiaru sprawiedliwości, można skuteczniej osiągnąć w drodze przeprowadzenia odpowiedniego postępowania karnego w innym państwie członkowskim.
2. Organ wnioskujący bierze pod uwagę w szczególności następujące kryteria:
- a) przestępstwo popełniono w całości lub w części na terytorium państwa, do którego kierowany jest wniosek, lub większość skutków lub znaczna część szkody spowodowanej przestępstwem wystąpiły na terytorium państwa, do którego kierowany jest wniosek;
 - b) podejrzany lub oskarżony jest obywatelem państwa, do którego kierowany jest wniosek, lub w nim zamieszkuje;
 - c) podejrzany lub oskarżony znajduje się w państwie, do którego kierowany jest wniosek, i państwo to odmawia przekazania tej osoby państwu wnioskującemu, czy to na podstawie art. 4 ust. 2 lub art. 4 ust. 3 decyzji ramowej 2002/584/WSiSW – jeżeli taka odmowa nie opiera się na prawomocnym wyroku wydanym wobec tej osoby w odniesieniu do tego samego przestępstwa, co uniemożliwia dalsze postępowanie karne, czy też na podstawie art. 4 ust. 7 wspomnianej decyzji ramowej;
 - d) podejrzany lub oskarżony znajduje się w państwie, do którego kierowany jest wniosek, i państwo to odmawia przekazania tej osoby, wobec której wydano europejski nakaz aresztowania, jeżeli stwierdzi, że – w wyjątkowych sytuacjach – istnieją istotne podstawy, by sądzić, na podstawie konkretnych i obiektywnych dowodów, że przekazanie danej osoby stanowiłoby,

w szczególnych okolicznościach danej sprawy, oczywiste naruszenie odpowiedniego prawa podstawowego określonego w art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej i w Karcie;

- e) większość dowodów istotnych dla postępowania przygotowawczego znajduje się w państwie, do którego kierowany jest wniosek, lub w państwie tym zamieszkuje większość istotnych świadków;
 - f) w państwie, do którego kierowany jest wniosek, toczy się przeciwko podejrzanemu lub oskarżonemu postępowanie karne w odniesieniu do tych samych lub innych okoliczności faktycznych;
 - g) w państwie, do którego kierowany jest wniosek, toczy się przeciwko innym osobom postępowanie karne w odniesieniu do tych samych lub powiązanych okoliczności faktycznych;
 - h) podejrzany lub oskarżony odbywa lub ma odbyć karę pozbawienia wolności w państwie, do którego kierowany jest wniosek;
 - i) wykonanie kary w państwie, do którego kierowany jest wniosek, może zwiększyć szanse na resocjalizację osoby skazanej lub istnieją inne powody stosowniejszego wykonania kary w państwie, do którego kierowany jest wniosek;
 - j) większość ofiar to obywatele lub mieszkańcy państwa, do którego kierowany jest wniosek.
3. Podejrzany lub oskarżony, większość ofiar lub adwokat działający w ich imieniu mogą również zwrócić się do właściwych organów państwa wnioskującego lub państwa, do którego kierowany jest wniosek, o wszczęcie procedury przekazania postępowania karnego na mocy niniejszego rozporządzenia. Wnioski złożone na podstawie niniejszego ustępu nie nakładają na państwo wnioskujące ani na państwo, do którego kierowany jest wniosek, obowiązku złożenia wniosku o przekazanie postępowania karnego do państwa lub przekazania takiego postępowania do państwa, do którego kierowany jest wniosek.

Artykuł 6

Prawa podejrzanego lub oskarżonego

- 1. Przed złożeniem wniosku o przekazanie postępowania karnego organ wnioskujący uwzględnia należycie, zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym, uzasadnione interesy podejrzanego lub oskarżonego i zapewnia poszanowanie ich praw procesowych wynikających z prawa Unii i prawa krajowego.
- 2. O ile nie naruszy to poufności postępowania przygotowawczego, podejrzanego lub oskarżonego informuje się w zrozumiałym dla niego języku, zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym, o planowanym przekazaniu postępowania karnego oraz umożliwia się mu wyrażenie opinii ustnie lub na piśmie, chyba że nie można ustalić jego miejsca pobytu, mimo podjęcia przez organ wnioskujący starań w rozsądnym zakresie. Jeżeli organ wnioskujący uzna to za konieczne ze względu na wiek podejrzanego lub oskarżonego, jego stan fizyczny lub psychiczny, możliwość wyrażenia opinii zapewnia się przedstawicielowi prawnemu podejrzanego lub oskarżonego. Jeżeli wniosek o przekazanie postępowania karnego jest sporządzany w następstwie wniosku podejrzanego lub oskarżonego złożonego na podstawie art. 5

ust. 3, taka konsultacja z podejrzanym lub oskarżonym, który złożył wniosek, nie jest wymagana.

3. Podejmując decyzję o tym, czy wystąpić z wnioskiem o przekazanie postępowania karnego, organ wnioskujący uwzględnia opinię podejrzanego lub oskarżonego, o której mowa w ust. 2.
4. Jeżeli organ, do którego kierowany jest wniosek, podjął decyzję zgodnie z art. 12 ust. 1, organ wnioskujący – o ile nie narusza to poufności postępowania przygotowawczego – niezwłocznie informuje podejrzanego lub oskarżonego, w języku dla niego zrozumiałym, o wydaniu wniosku o przekazanie postępowania karnego, a następnie o wydaniu przez organ, do którego kierowany jest wniosek, zgody lub udzieleniu przez ten organ odmowy na przekazanie, chyba że nie można ustalić jego miejsca pobytu, mimo podjęcia przez organ wnioskujący starań w rozsądnym zakresie. Jeżeli organ, do którego kierowany jest wniosek, podjął decyzję o wyrażeniu zgody na przekazanie mu postępowania karnego, podejrzanemu lub oskarżonemu jest informowany również o przysługującym mu prawie do środka odwoławczego w państwie, do którego kierowany jest wniosek, w tym o terminach na wniesienie takiego środka odwoławczego.

Artykuł 7 *Prawa ofiary*

1. Przed złożeniem wniosku o przekazanie postępowania karnego organ wnioskujący, uwzględnia należycie, zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym, uzasadnione interesy ofiary i zapewnia poszanowanie jej praw wynikających z prawa Unii i prawa krajowego.
2. O ile nie narusza to poufności postępowania przygotowawczego, a także w przypadku, gdy ofiara zamieszkuje w państwie wnioskującym, jest ona, zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym, informowana w zrozumiałym dla niej języku o planowanym przekazaniu postępowania karnego, a także otrzymuje ona możliwość wyrażenia swojej opinii ustnie lub na piśmie. Jeżeli organ wnioskujący uzna to za konieczne ze względu na wiek ofiary, jej stan fizyczny lub psychiczny, możliwość tę zapewnia się przedstawicielowi prawnemu ofiary.
3. Podejmując decyzję w sprawie złożenia wniosku o przekazanie postępowania karnego, organ wnioskujący uwzględnia opinię ofiary, o której mowa w ust. 2..
4. Jeżeli organ, do którego kierowany jest wniosek, podjął decyzję zgodnie z art. 12 ust. 1, organ wnioskujący – o ile nie narusza to poufności postępowania przygotowawczego – niezwłocznie informuje ofiarę zamieszкуюcą w państwie wnioskującym, w zrozumiałym dla niej języku, o sporządzeniu wniosku o przekazanie postępowania karnego, a następnie o wydaniu przez organ, do którego kierowany jest wniosek, zgody lub udzieleniu odmowy na przekazanie. Jeżeli organ, do którego kierowany jest wniosek, wyraził zgodę na przekazanie mu postępowania karnego, ofiara jest informowana również o przysługującym jej prawie do środka odwoławczego dostępnego w państwie, do którego kierowany jest wniosek, w tym o terminach na wniesienie takiego środka odwoławczego.

Artykuł 8
Prawo do środka odwoławczego

1. Podejrzani, oskarżeni i ofiary mają w państwie, do którego kierowany jest wniosek, prawo do skutecznych środków odwoławczych od decyzji o wyrażeniu zgody na przekazanie postępowania karnego.
2. Prawo do środka odwoławczego jest wykonywane przed sądem państwa, do którego kierowany jest wniosek, zgodnie z jego prawem.
3. Termin na skorzystanie ze środka odwoławczego nie przekracza 20 dni od daty otrzymania powiadomienia o decyzji, o której mowa w art. 12 ust. 1.
4. Jeżeli wniosek o przekazanie postępowania karnego został złożony po wniesieniu aktu oskarżenia wobec podejrzanego lub oskarżonego, wniesienie środka odwoławczego od decyzji o wyrażeniu zgody na przekazanie postępowania karnego ma skutek zawieszający.
5. Organ, do którego kierowany jest wniosek, informuje organ wnioskujący o środkach odwoławczych, o których mowa w niniejszym artykule.

Artykuł 9
Procedura składania wniosku o przekazanie postępowania karnego

1. Wniosek o przekazanie postępowania karnego sporządza się na podstawie zaświadczenia zawartego w załączniku. Organ wnioskujący podpisuje zaświadczenie i poświadcza prawdziwość i poprawność jego treści.
2. Wniosek o przekazanie postępowania karnego jest należycie uzasadniony i zawiera w szczególności następujące informacje:
 - a) dane dotyczące organu wnioskującego;
 - b) opis przestępstwa będącego przedmiotem postępowania karnego oraz mające zastosowanie przepisy prawa karnego w państwie wnioskującym;
 - c) powody, dla których przekazanie jest konieczne i właściwe, w szczególności, które z kryteriów określonych w art. 5 ust. 2 mają zastosowanie;
 - d) dostępne niezbędne informacje na temat podejrzanego lub oskarżonego oraz ofiary;
 - e) ocenę skutków przekazania postępowania karnego dla praw podejrzanego lub oskarżonego oraz ofiary;
 - f) informacje o czynnościach lub środkach procesowych mających związek z postępowaniem karnym, które zostały podjęte w państwie wnioskującym;
 - g) wszelkie mające zastosowanie szczególne warunki przetwarzania danych osobowych zgodnie z art. 9 ust. 3 dyrektywy (UE) 2016/680.
3. Jeżeli podejrzany lub oskarżony wyraził swoją opinię zgodnie z art. 6 ust. 2 lub ofiara wyraziła swoją opinię zgodnie z art. 7 ust. 2, opinię tę przekazuje się organowi, do którego kierowany jest wniosek, wraz z wnioskiem o przekazanie postępowania karnego. Jeżeli opinia podejrzanego lub oskarżonego lub ofiary została wyrażona ustnie, organ wnioskujący zapewnia, aby organ, do którego kierowany jest wniosek, dysponował pisemnym zapisem takiego oświadczenia.
4. W razie potrzeby do wniosku o przekazanie postępowania karnego dołącza się wszelkie dodatkowe istotne informacje i dokumenty.

5. Wypełnione zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, oraz, jeżeli tak uzgodniono z organem, do którego kierowany jest wniosek, wszelkie inne informacje pisemne towarzyszące wnioskowi o przekazanie postępowania karnego, są tłumaczone na język urzędowy państwa, do którego kierowany jest wniosek lub na jakikolwiek inny język, który państwo, do którego kierowany jest wniosek, akceptuje zgodnie z art. 30 ust. 1 lit. c).
6. Organ wnioskujący przekazuje wniosek o przekazanie postępowania karnego bezpośrednio organowi, do którego kierowany jest wniosek lub, w stosownych przypadkach, przy udziale organu centralnego, o którym mowa w art. 18. Organ wnioskujący i organ, do którego kierowany jest wniosek, prowadzą wszelką pozostałą oficjalną komunikację bezpośrednio lub, w stosownych przypadkach, przy udziale organu centralnego, o którym mowa w art. 18.
7. Jeżeli organ wnioskujący nie posiada wiedzy odnośnie do organu, do którego kierowany jest wniosek, podejmuje on wszelkie niezbędne działania, w tym za pośrednictwem punktów kontaktowych Europejskiej Sieci Sądowej, by ustalić, który organ jest właściwy do podjęcia decyzji na mocy art. 12.
8. Jeżeli organ, który otrzymał wniosek, znajdujący się w państwie, do którego kierowany jest wniosek, nie jest właściwy do podjęcia decyzji na mocy art. 12, bez zbędnej zwłoki przekazuje wniosek właściwemu organowi, do którego kierowany jest wniosek, w tym samym państwie członkowskim i odpowiednio informuje o tym organ wnioskujący.

Artykuł 10

Informacje przekazywane przez organ wnioskujący

Organ wnioskujący bez zbędnej zwłoki informuje organ, do którego kierowany jest wniosek, o wszelkich czynnościach lub środkach procesowych mających znaczenie dla postępowania karnego, podjętych w państwie wnioskującym po przekazaniu wniosku. Takiemu powiadomieniu towarzyszą wszelkie odpowiednie dokumenty.

Artykuł 11

Wycofanie wniosku

Organ wnioskujący może wycofać wniosek o przekazanie postępowania karnego w dowolnym momencie przed otrzymaniem od organu, do którego kierowany jest wniosek, decyzji o wyrażeniu zgody na przekazanie mu postępowania karnego zgodnie z art. 12.

Artykuł 12

Decyzja organu, do którego kierowany jest wniosek

1. Organ, do którego kierowany jest wniosek, podejmuje uzasadnioną decyzję w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie mu postępowania karnego i podejmuje decyzję, zgodnie ze swoim prawem krajowym, o środkach, jakie należy podjąć w tym zakresie.
2. Jeżeli organ, do którego kierowany jest wniosek, uzna informacje przekazane przez organ wnioskujący za niewystarczające do podjęcia decyzji w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie postępowania karnego, może zażądać dodatkowych informacji, które uzna za niezbędne.
3. Jeżeli organ, do którego kierowany jest wniosek, podejmie decyzję o odmowie przekazania postępowania karnego zgodnie z art. 13, informuje organ wnioskujący

o powodach takiej odmowy. Powiadomienie podejrzanego lub oskarżonego oraz ofiary odbywa się, odpowiednio, zgodnie z art. 6 ust. 4 oraz art. 7 ust. 4.

4. Jeżeli organ, do którego kierowany jest wniosek, wyraził zgodę na przekazanie mu postępowania karnego, informuje organ wnioskujący o środkach odwoławczych dostępnych w celu zaskarżenia decyzji o wyrażeniu zgody na przekazanie postępowania karnego, w tym o wymogach i terminach korzystania z tych środków. Powiadomienie podejrzanego lub oskarżonego oraz ofiary odbywa się, odpowiednio, zgodnie z art. 6 ust. 4 oraz art. 7 ust. 4.
5. Jeżeli organ, do którego kierowany jest wniosek, wyraził zgodę na przekazanie mu postępowania karnego, organ wnioskujący niezwłocznie przekazuje oryginał lub uwierzytelniony odpis akt sprawy lub ich odpowiednich części wraz z ich tłumaczeniem na język urzędowy państwa, do którego kierowany jest wniosek, lub na jakikolwiek inny język, który państwo, do którego kierowany jest wniosek, akceptuje zgodnie z art. 30 ust. 1 lit. c). W razie potrzeby organ wnioskujący i organ, do którego kierowany jest wniosek, mogą konsultować się ze sobą w celu określenia niezbędnych dokumentów lub części takich dokumentów, które należy przekazać, a także przetłumaczyć.

Artykuł 13

Podstawy odmowy

1. Organ, do którego kierowany jest wniosek, odmawia przekazania postępowania karnego, w całości lub w części, jeżeli na mocy prawa krajowego państwa, do którego kierowany jest wniosek, nie można wszcząć postępowania karnego przeciwko podejrzanemu lub oskarżonemu w związku z okolicznościami faktycznymi stanowiącymi podstawę wniosku o przekazanie postępowania karnego, w co najmniej jednej z następujących sytuacji:
 - a) jeżeli czyn, w związku z którym złożono wniosek, nie stanowi przestępstwa w świetle prawa państwa, do którego kierowany jest wniosek;
 - b) jeżeli przejęcie postępowania karnego byłoby sprzeczne z zasadą *ne bis in idem*;
 - c) jeżeli podejrzanym lub oskarżonym nie może zostać pociągnięty do odpowiedzialności karnej za przestępstwo ze względu na swój wiek;
 - d) jeżeli postępowanie karne uległo przedawnieniu zgodnie z prawem państwa, do którego kierowany jest wniosek, lub warunki ścigania przestępstwa w państwie, do którego kierowany jest wniosek, nie zostały spełnione;
 - e) jeżeli przestępstwo podlega amnestii zgodnie z prawem państwa, do którego kierowany jest wniosek;
 - f) jeżeli państwo, do którego kierowany jest wniosek, nie sprawuje jurysdykcji w zakresie danego przestępstwa. Taka jurysdykcja mogłaby również wynikać z art. 3.
2. Organ, do którego kierowany jest wniosek, może odmówić przekazania mu postępowania karnego, w całości lub w części, w przypadku istnienia co najmniej jednego z poniższych powodów:
 - a) zgodnie z prawem państwa, do którego kierowany jest wniosek, występuje immunitet lub przywilej uniemożliwiający podjęcie działań;

- b) organ, do którego kierowany jest wniosek, uważa, że przekazanie postępowania karnego nie leży w interesie skutecznego i prawidłowego sprawowania wymiaru sprawiedliwości;
 - c) przestępstwo nie zostało popełnione w całości lub w części na terytorium państwa, do którego kierowany jest wniosek, większość skutków lub znaczna część szkody spowodowanej przestępstwem nie wystąpiły na terytorium tego państwa, a podejrzany lub oskarżony nie jest obywatelem tego państwa ani w nim nie zamieszkuje;
 - d) zaświadczenie, o którym mowa w art. 9 ust. 1, jest niekompletne lub w sposób oczywisty nieprawidłowe i nie zostało uzupełnione lub poprawione po konsultacji, o której mowa w ust. 3.
3. W każdej z sytuacji, o których mowa w ust. 1 i 2, przed podjęciem decyzji o odmowie przekazania postępowania karnego, w całości lub w części, organ, do którego kierowany jest wniosek, konsultuje się z organem wnioskującym i, w razie potrzeby, zwraca się do niego o niezwłoczne dostarczenie wszelkich niezbędnych informacji.
4. W sytuacji, o której mowa w ust. 2 lit. a), oraz jeżeli uprawnienie do uchylenia przywileju lub immunitetu przysługuje organowi państwa, do którego kierowany jest wniosek, organ, do którego kierowany jest wniosek, występuje do takiego organu o niezwłoczne wykonanie wspomnianego uprawnienia. Jeżeli uprawnienie do uchylenia przywileju lub immunitetu przysługuje organowi innego państwa lub organizacji międzynarodowej, organ wnioskujący zwraca się do tego organu o wykonanie wspomnianego uprawnienia.

Artykuł 14 *Terminy*

1. Organ, do którego kierowany jest wniosek, niezwłocznie, a w każdym razie nie później niż 60 dni po otrzymaniu wniosku o przekazanie postępowania karnego przez właściwy organ, do którego kierowany jest wniosek, informuje organ wnioskujący o swojej decyzji odnośnie do wyrażenia zgody na przekazanie postępowania karnego.
2. Jeżeli w konkretnym przypadku organ, do którego kierowany jest wniosek, nie jest w stanie dotrzymać terminu określonego w ust. 1, niezwłocznie informuje o tym organ wnioskujący, podając powody opóźnienia. W takim przypadku termin określony w ust. 1 może zostać przedłużony maksymalnie o 30 dni.
3. Jeżeli zgodnie z prawem państwa, do którego kierowany jest wniosek, występuje immunitet lub przywilej, bieg terminu, o którym mowa w ust. 1, nie rozpoczyna się, chyba że organ, do którego kierowany jest wniosek, zostanie poinformowany o uchyleniu przywileju lub immunitetu – wówczas bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym taki przywilej lub immunitet uchylono.

Artykuł 15

Konsultacje między organem wnioskującym a organem, do którego kierowany jest wniosek

1. W razie potrzeby i bez uszczerbku dla art. 12 ust. 2, art. 13 ust. 3 i art. 17 ust. 2 organ wnioskujący i organ, do którego kierowany jest wniosek, niezwłocznie konsultują się ze sobą w celu zapewnienia skutecznego stosowania niniejszego rozporządzenia.
2. Konsultacje mogą mieć również miejsce przed złożeniem wniosku o przekazanie postępowania karnego, w szczególności w celu ustalenia, czy przekazanie służyłoby

skutecznemu i prawidłowemu sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Również organ, do którego kierowany jest wniosek, może skonsultować się z organem wnioskującym w sprawie możliwości sporządzenia wniosku o przekazanie postępowania karnego, w celu zasugerowania przekazania postępowania karnego z państwa wnioskującego.

3. Jeżeli organ wnioskujący konsultuje się z organem, do którego kierowany jest wniosek, przed złożeniem wniosku o przekazanie postępowania karnego, udostępnia on organowi, do którego kierowany jest wniosek, informacje dotyczące postępowania karnego i może je przekazać organowi, do którego kierowany jest wniosek, korzystając z zaświadczenia zawartego w załączniku.
4. Odpowiedzi na wnioski o konsultacje udziela się niezwłocznie.

Artykuł 16

Współpraca z Eurojustem i z Europejską Siecią Sądową

Na każdym etapie procedury organy wnioskujące i organy, do których kierowany jest wniosek, mogą zwrócić się o pomoc do Eurojustu lub Europejskiej Sieci Sądowej, zgodnie z ich odpowiednimi kompetencjami. W szczególności Eurojust może, w stosownych przypadkach, ułatwiać konsultacje, o których mowa w art. 12 ust. 2, art. 13 ust. 3, art. 15 i art. 17 ust. 2.

Artykuł 17

Koszty przekazywania postępowania karnego

1. Każde państwo członkowskie pokrywa swoje własne koszty przekazywania postępowania karnego, wynikające ze stosowania niniejszego rozporządzenia.
2. Jeżeli tłumaczenie akt sprawy i innych istotnych dokumentów na podstawie art. 12 ust. 5 wiązałoby się z dużymi lub nadzwyczajnymi kosztami, organ wnioskujący może przedłożyć organowi, do którego kierowany jest wniosek, propozycję dotyczącą podziału kosztów. Do takiej propozycji dołącza się szczegółowe zestawienie kosztów poniesionych przez organ wnioskujący. Po otrzymaniu takiej propozycji organ wnioskujący oraz organ, do którego kierowany jest wniosek, konsultują się ze sobą. W stosownych przypadkach konsultacje te może ułatwiać Eurojust.

Artykuł 18

Wyznaczenie organów centralnych

Każde państwo członkowskie może wyznaczyć co najmniej jeden organ centralny odpowiedzialny za administracyjne przekazywanie i przyjmowanie wniosków o przekazanie postępowania karnego, jak również za inną korespondencję urzędową dotyczącą takich wniosków.

ROZDZIAŁ 3

SKUTKI PRZEKAZYWANIA POSTĘPOWANIA KARNEGO

Artykuł 19

Skutki w państwie wnioskującym

1. Najpóźniej po otrzymaniu powiadomienia o wyrażeniu przez organ, do którego kierowany jest wniosek, zgody na przekazanie mu postępowania karnego

przedmiotowe postępowanie karne zostaje zawieszone lub umorzone w państwie wnioskującym zgodnie z prawem krajowym, chyba że powołano się na środek odwoławczy na mocy art. 8 ze skutkiem zawieszającym, i do czasu podjęcia ostatecznej decyzji w sprawie środka odwoławczego.

2. Niezależnie od ust. 1 organ wnioskujący może, zgodnie ze swoim prawem krajowym:
 - a) podejmować niezbędne środki w ramach postępowania przygotowawczego lub inne środki procesowe – w tym środki zapobiegające ucieczce podejrzanego lub oskarżonego – w celu wykonania decyzji wydanej na podstawie decyzji ramowej 2002/584/WSiSW lub innego instrumentu wzajemnego uznawania lub w celu udzielenia odpowiedzi na wniosek o wzajemną pomoc prawną;
 - b) utrzymać przyjęte wcześniej niezbędne środki w ramach postępowania przygotowawczego lub inne środki procesowe, w tym środki zapobiegające ucieczce podejrzanego lub oskarżonego, które są niezbędne do wykonania decyzji wydanej na podstawie decyzji ramowej 2002/584/WSiSW lub innego instrumentu wzajemnego uznawania lub wniosku o wzajemną pomoc prawną.
3. Organ wnioskujący może kontynuować lub wznowić postępowanie karne, jeżeli organ, do którego kierowany jest wniosek, poinformuje go o swojej decyzji o umorzeniu postępowania karnego dotyczącego okoliczności faktycznych leżących u podstaw wniosku o przekazanie postępowania karnego, chyba że zgodnie z prawem krajowym państwa, do którego kierowany jest wniosek, decyzja ta ostatecznie wyklucza dalsze ściganie i w związku z tym uniemożliwia wszczęcie w państwie, do którego kierowany jest wniosek, dalszych postępowań karnych w odniesieniu do tych samych czynów.
4. Ustęp 3 nie narusza prawa ofiar do wszczęcia lub wystąpienia o wznowienie postępowania karnego przeciwko podejrzanemu lub oskarżonemu w państwie wnioskującym, jeżeli prawo krajowe tego państwa tak stanowi, chyba że decyzja o umorzeniu postępowania karnego podjęta przez organ, do którego kierowany jest wniosek, zgodnie z prawem krajowym państwa, do którego kierowany jest wniosek, ostatecznie wyklucza dalsze ściganie i w związku z tym uniemożliwia wszczęcie w tym państwie dalszych postępowań karnych w odniesieniu do tych samych czynów.

Artykuł 20

Skutki w państwie, do którego kierowany jest wniosek

1. Przekazanie postępowania karnego podlega prawu krajowemu państwa, do którego kierowany jest wniosek.
2. Pod warunkiem, że nie jest to sprzeczne z podstawowymi zasadami prawa państwa, do którego kierowany jest wniosek, każda czynność wykonana do celów postępowania karnego lub postępowania przygotowawczego prowadzonych przez właściwe organy w państwie wnioskującym lub każda czynność przerywająca lub zawieszająca bieg przedawnienia jest w państwie, do którego kierowany jest wniosek, tak samo ważna, jak gdyby została skutecznie wykonana przez jego własne organy.
3. Nie odmawia się dopuszczenia materiału dowodowego przekazanego przez organ wnioskujący w postępowaniu karnym w państwie, do którego kierowany jest wniosek, jedynie na tej podstawie, że materiał dowodowy zebrano w innym państwie członkowskim. Materiał dowodowy zgromadzony w państwie wnioskującym może

zostać wykorzystany w postępowaniu karnym w państwie, do którego kierowany jest wniosek, pod warunkiem że dopuszczalność takiego materiału dowodowego nie jest sprzeczna z podstawowymi zasadami prawa państwa, do którego kierowany jest wniosek.

4. O ile w państwie, do którego kierowany jest wniosek, orzeczono karę pozbawienia wolności lub środek zabezpieczający polegający na pozbawieniu wolności, państwo to odlicza wszystkie okresy pozbawienia wolności przebyte w państwie wnioskującym, które orzeczono w związku z przekazanym postępowaniem karnym, od całkowitego okresu pozbawienia wolności, który ma zostać przebyty w państwie, do którego kierowany jest wniosek, w wyniku orzeczenia kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności. W tym celu organ wnioskujący przekazuje organowi, do którego kierowany jest wniosek, wszystkie informacje dotyczące okresu pozbawienia wolności podejrzanego lub oskarżonego w państwie wnioskującym.
5. Jeżeli postępowanie karne można wszcząć wyłącznie w następstwie złożonej skargi zarówno w państwie wnioskującym, jak i w państwie, do którego kierowany jest wniosek, skarga wniesiona w państwie wnioskującym jest również ważna w państwie, do którego kierowany jest wniosek.
6. Karą stosowaną w przypadku przestępstwa jest kara przewidziana przez prawo państwa, do którego kierowany jest wniosek, chyba że prawo to stanowi inaczej. Jeżeli przestępstwo zostało popełnione na terytorium państwa wnioskującego, organ, do którego kierowany jest wniosek, może wziąć pod uwagę, zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym, maksymalną karę przewidzianą prawem państwa wnioskującego. Jeżeli jurysdykcja opiera się wyłącznie na art. 3, kara orzeczona w państwie, do którego kierowany jest wniosek, nie może być surowsza niż maksymalna kara przewidziana prawem państwa wnioskującego.

Artykuł 21

Informacje przekazywane przez organ, do którego kierowany jest wniosek

Organ, do którego kierowany jest wniosek, informuje organ wnioskujący o umorzeniu postępowania karnego lub o każdej decyzji wydanej po zakończeniu postępowania karnego, także o tym, czy decyzja ta, zgodnie z prawem krajowym państwa, do którego kierowany jest wniosek, ostatecznie wyklucza dalsze ściganie i w związku z tym uniemożliwia wszczęcie w tym państwie dalszych postępowań karnych w odniesieniu do tych samych czynów, bądź przekazuje inne informacje o istotnym znaczeniu. Organ, do którego kierowany jest wniosek, przekazuje organowi wnioskującemu egzemplarz pisemnej decyzji wydanej na zakończenie postępowania karnego.

ROZDZIAŁ 4

ŚRODKI KOMUNIKACJI

Artykuł 22

Środki komunikacji

1. Komunikacja na mocy niniejszego rozporządzenia, w tym wymiana zaświadczeń określonych w załączniku, przekazywanie decyzji, o której mowa w art. 12 ust. 1, i innych dokumentów, o których mowa w art. 12 ust. 5, między organem wnioskującym a organem, do którego kierowany jest wniosek, oraz z udziałem organów centralnych, jeżeli dane państwo członkowskie wyznaczyło organ centralny

zgodnie z art. 18, a także z udziałem Eurojustu, odbywa się zgodnie z art. 3 rozporządzenia (UE).../... [rozporządzenie w sprawie cyfryzacji].

2. Do komunikacji realizowanej za pośrednictwem zdecentralizowanego systemu informatycznego zastosowanie mają art. 9 ust. 1 i 2, art. 10 i 15 rozporządzenia (UE).../... [rozporządzenie w sprawie cyfryzacji] ustanawiające przepisy dotyczące podpisów elektronicznych i pieczęci elektronicznych, skutków prawnych dokumentów elektronicznych oraz ochrony przekazywanych informacji.
3. Konsultacje na mocy art. 12 ust. 4 i art. 15 między organem wnioskującym a organem, do którego kierowany jest wniosek, oraz z udziałem organu centralnego (organów centralnych), jeżeli państwo członkowskie wyznaczyło organ centralny zgodnie z art. 18, a także z udziałem Eurojustu, mogą być prowadzone z wykorzystaniem wszelkich odpowiednich środków komunikacji, w tym za pośrednictwem zdecentralizowanego systemu informatycznego.

Artykuł 23

Ustanowienie zdecentralizowanego systemu informatycznego

1. Do celów niniejszego rozporządzenia Komisja ustanawia – w drodze aktów wykonawczych – zdecentralizowany system informatyczny, określając co następuje:
 - a) specyfikacje techniczne określające metody komunikacji elektronicznej na potrzeby zdecentralizowanego systemu informatycznego;
 - b) specyfikacje techniczne protokołów komunikacyjnych;
 - c) cele w zakresie bezpieczeństwa informacji oraz odpowiednie środki techniczne zapewniające minimalne normy bezpieczeństwa informacji i wysoki poziom bezpieczeństwa cyberprzestrzeni w odniesieniu do przetwarzania i przesyłania informacji w zdecentralizowanym systemie informatycznym;
 - d) minimalne cele związane z dostępnością i ewentualne związane z tym wymogi techniczne dotyczące usług świadczonych przez zdecentralizowany system informatyczny;
 - e) cyfrowe standardy proceduralne zdefiniowane w art. 3 pkt 9 rozporządzenia (UE) 2022/850.
2. Akty wykonawcze, o których mowa w ust. 1, przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 26 ust. 2.
3. Akty wykonawcze, o których mowa w ust. 1, przyjmuje się do [dwa lata po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia].

Artykuł 24

Oprogramowanie wzorcowe

1. Komisja jest odpowiedzialna za utworzenie, utrzymanie i rozwój oprogramowania wzorcowego, które państwa członkowskie mogą wykorzystywać jako system zaplecza zamiast krajowego systemu informatycznego. Utworzenie, utrzymanie i rozwój oprogramowania wzorcowego finansowane są z budżetu ogólnego Unii.
2. Z oprogramowania wzorcowego, o którym mowa w ust. 1, może korzystać także Eurojust.
3. Komisja bezpłatnie dostarcza, utrzymuje i obsługuje oprogramowanie wzorcowe.

Artykuł 25
Koszty zdecentralizowanego systemu informatycznego

1. Każde państwo członkowskie ponosi koszty instalacji, eksploatacji i utrzymania punktów dostępu do zdecentralizowanego systemu informatycznego, za które to punkty jest odpowiedzialne.
2. Każde państwo członkowskie ponosi koszty utworzenia i dostosowania swoich odpowiednich krajowych systemów informatycznych w celu zapewnienia ich interoperacyjności z punktami dostępu oraz ponosi koszty zarządzania, eksploatacji i utrzymania tych systemów.
3. Eurojust ponosi koszty instalacji, eksploatacji i utrzymania komponentów składających się na zdecentralizowany system informatyczny, za który odpowiada.
4. Eurojust ponosi koszty utworzenia i dostosowania swojego systemu zarządzania sprawami na potrzeby jego interoperacyjności z punktami dostępu oraz ponosi koszty zarządzania, eksploatacji i utrzymania tego systemu.

Artykuł 26
Procedura komitetowa

1. Komisję wspiera komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011⁷⁵.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

ROZDZIAŁ 5 **PRZEPISY KOŃCOWE**

Artykuł 27
Statystyka

1. Państwa członkowskie regularnie gromadzą kompleksowe dane statystyczne do celów monitorowania stosowania niniejszego rozporządzenia przez Komisję. Statystyki są prowadzone przez organy, które co roku przesyłają je Komisji. Mogą one przetwarzać dane osobowe niezbędne do tworzenia statystyk. Statystyki te obejmują:
 - a) liczbę wydanych wniosków o przekazanie postępowania karnego, w tym kryteria wniosku o przekazanie, w podziale na państwa członkowskie, do których kierowany jest wniosek;
 - b) liczbę przyjętych i odrzuconych przypadków przekazania postępowania karnego przez państwo wnioskujące, w tym podstawy odmowy;
 - c) liczbę postępowań przygotowawczych i postępowań sądowych, które nie były realizowane po wyrażeniu zgody na przekazanie postępowania karnego;
 - d) długość czasu na przekazanie informacji o decyzji w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie postępowania karnego;

⁷⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- e) liczbę środków odwoławczych od decyzji o wyrażeniu zgody na przekazanie postępowania karnego, w tym informację o tym, czy odwołanie złożył podejrzany, oskarżony czy ofiara, a także liczbę skutecznie zaskarżonych decyzji;
 - f) po upływie czterech lat od daty wejścia w życie aktów wykonawczych, o których mowa w art. 23 ust. 1 – koszty poniesione na mocy art. 25 ust. 2.
2. Oprogramowanie wzorcowe oraz krajowy system zaplecza, jeżeli jest w tym celu wyposażony, programowo gromadzą dane, o których mowa w ust. 1 lit. a), b) i d), i co roku przekazują je Komisji.

Artykuł 28 *Zmiany w zaświadczeniu*

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 29 dotyczących zmiany załącznika w celu aktualizacji lub wprowadzenia zmian technicznych do tego załącznika.

Artykuł 29 *Wykonywanie przekazanych uprawnień*

1. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych powierza się Komisji na warunkach określonych w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 28, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia [*data rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia*].
3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 28, może zostać w dowolnym momencie cofnięte przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o cofnięciu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o cofnięciu wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w terminie późniejszym, określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność żadnych aktów delegowanych już obowiązujących.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z 13 kwietnia 2016 r.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja powiadamia o tym równocześnie Parlament Europejski i Radę.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 28 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Wspomniany termin przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 30 *Powiadomienia*

1. Do [*data rozpoczęcia obowiązywania niniejszego rozporządzenia*] każde państwo członkowskie przekazuje Komisji poniższe informacje:

- a) organy, które zgodnie z prawem krajowym są właściwe – zgodnie z art. 2 pkt 3 i 4 – do wydawania lub zatwierdzania i wykonywania wniosków o przekazanie postępowania karnego;
 - b) informacje dotyczące wyznaczonego organu centralnego lub wyznaczonych organów centralnych, jeżeli państwo członkowskie pragnie skorzystać z możliwości przewidzianej w art. 18;
 - c) języki akceptowane w odniesieniu do wniosków o przekazanie postępowania karnego i inne informacje uzupełniające.
2. Komisja podaje informacje otrzymane na mocy ust. 1 do wiadomości publicznej na specjalnej stronie internetowej lub na stronie internetowej Europejskiej Sieci Sądowej utworzonej decyzją Rady 2008/976/WSiSW⁷⁶.

Artykuł 31

Związek z międzynarodowymi umowami i porozumieniami

1. Bez uszczerbku dla ich stosowania między państwami członkowskimi a państwami trzecimi niniejsze rozporządzenie zastępuje, począwszy od [*data rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia*], odpowiednie postanowienia Europejskiej konwencji o przekazywaniu ścigania w sprawach karnych z dnia 15 maja 1972 r. oraz Europejskiej konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych z dnia 20 kwietnia 1959 r., mające zastosowanie między państwami członkowskimi związanymi niniejszym rozporządzeniem.
2. Po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie mogą, w uzupełnieniu niniejszego rozporządzenia, zawierać lub nadal stosować dwustronne lub wielostronne umowy lub porozumienia z innymi państwami członkowskimi wyłącznie w zakresie, w jakim takie umowy lub uzgodnienia umożliwiają dalsze wzmocnienie celów niniejszego rozporządzenia i przyczyniają się do uproszczenia lub dalszego ułatwiania procedur przekazywania postępowań karnych oraz pod warunkiem przestrzegania poziomu gwarancji określonego w niniejszym rozporządzeniu.
3. Państwa członkowskie powiadamiają Radę i Komisję do [*data rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia*] o umowach i porozumieniach, o których mowa w ust. 2 i które zamierzają nadal stosować. Państwa członkowskie powiadamiają również Komisję w terminie trzech miesięcy o podpisaniu każdej nowej umowy lub porozumienia, o których mowa w ust. 2.

Artykuł 32

Sprawozdawczość

W terminie pięciu lat od [*data rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia*] Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie ze stosowania niniejszego rozporządzenia poparte informacjami dostarczonymi przez państwa członkowskie zgodnie z art. 27 ust. 1 i zgromadzonymi przez Komisję.

⁷⁶ Decyzja Rady 2008/976/WSiSW z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie Europejskiej Sieci Sądowej (Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 130).

Artykuł 33
Przepisy przejściowe

Zanim obowiązek, o którym mowa w art. 22 ust. 1, wejdzie w życie, komunikacja na mocy niniejszego rozporządzenia między organami wnioskującymi a organami, do których kierowany jest wniosek oraz, w stosownych przypadkach, z udziałem organów centralnych, a także z udziałem Eurojustu, odbywa się za pomocą wszelkich odpowiednich alternatywnych środków, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia szybkiej, bezpiecznej i niezawodnej wymiany informacji.

Artykuł 34
Wejście w życie i stosowanie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od [pierwszego dnia miesiąca następującego po okresie dwóch lat od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia].

Spoczywający na właściwych organach obowiązek korzystania ze zdecentralizowanego systemu informatycznego do celów komunikacji na mocy niniejszego rozporządzenia ma zastosowanie od pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie dwóch lat od przyjęcia aktów wykonawczych, o których mowa w art. 23.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca

W imieniu Rady
Przewodniczący